অসমীয়া লোকগীতৰ এটি চমু অৱলোকন

- চক্ৰধৰ ৰাভা -
স্নাতক পঞ্চম ষান্মাষিক

অসমীয়া লোকসাহিত্যৰ এক বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ অঙ্গ লোকগীত। অসমীয়া লোকসাহিত্যৰ ইতিহাসত লোকগীতে এক বিশিষ্ট স্থান দখল কৰি আছে। অসমীয়া লোকগীতৰ ক্ষেত্ৰখন অতি সমৃদ্ধিশালী। এই লোকগীতবোৰে অসমীয়া জাতিৰ জাতীয়তাবোধৰ পৰিচয় বহন কৰি আহিছে। জীৱনৰ সহজ-সৰল ভাৱ-আৱেগৰ ৰূপ ইয়াত স্পষ্টকৈ প্ৰকাশ পাইছে।

কোনো এখন দেশ বা ৰাজ্যৰ আৰু কোনো এটা অঞ্চলৰ চহা কবিৰ ৰচনা অথবা জনসাধাৰণৰ মুখে মুখে চলি অহা পৰম্পৰাগত গীতবোৰকে লোকগীত বুলি কোৱা হয়। এই গীতসমূহ প্ৰত্যেক ৰাজ্যৰ ভাষা অনুযায়ী বেলেগ-বেলেগ। লোকগীত সমূহত জনসাধাৰণৰ সঁচা মনৰ মধুৰ ভাৱবসৰ মুক্তমনে প্ৰকাশ পায়। আনহাতে এটা জাতিৰ লোক সংস্কৃতিৰ বিষয়ে জানিবলৈ হ'লে সেই জাতিৰ লোকগীতবোৰ অধ্যয়ন কৰাৰ প্ৰয়োজন। কিয়নো লোকগীতৰ মাজেৰে এটা জাতিৰ লোক সংস্কৃতিৰ প্ৰকৃত ৰূপ প্ৰতিফলিত হৈ থাকে।

এই অন্তস্পৰ্শী, নিভাঁজ, মধুৰ লোকগীতসমূহ কোনে, কেতিয়া, কি পৰিস্থিতিত ৰচনা কৰিছিল সেই বিষয়ে সঠিক তথ্য পোৱা টান। কিয়নো এই গীতসমূহ অখ্যাত গীতিকাৰৰ বিখ্যাত সৃষ্টি। ৰচক তথা সৃষ্টিকৰ্তাৰ আত্মগোপনৰ ফলত আজিও পিতৃহাৰা এই গীতসমূহ। সকলো মানুহৰ সভ্যতা আৰু সংস্কৃতিৰ কঠিয়া তলিতেই লোক সাহিত্যৰ জন্ম হৈছিল। যাৰ ফলত লোক সাহিত্যৰ ৰচনাৰ সময় সীমা নিৰ্দ্ধাৰিণ কৰাটো কঠিন। অৱশ্যে কিছুমান গীতত ৰচনাৰ সময়ৰ কিছু আভাস পোৱা যায়। উদাহৰণ স্বৰূপে, যিবিলাক গীতৰ কথাত ইতিহাসৰ পৰশ, ৰজাৰ সাল-সলনিৰ কথা উল্লেখ আছে, বিভিন্ন জাতিৰ ৰজাৰ শাসন-শোষণৰ লগতে সেই সময়ৰ ভৌগলিক পৰিৱৰ্তন, প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগ আদিৰ লগতে সমাজৰ ৰীতি-নীতিৰ কথা উল্লেখ আছে সেই কথালৈ লক্ষ্য কৰি কৰ পাৰো যে তেনেধৰণৰ গীতসমূহে ইতিহাসৰ একো-একোটা অধ্যায় স্বৰূপ হ'ব পাৰে। সেই অনুযায়ী গীতসমূহৰ ৰচকক বিচাৰি নাপালেও ৰচনাৰ সময় যে মূল ঘটনাৰ ওচৰা-ওচৰি তাক অনুমান কৰিব পাৰি।

বহু পণ্ডিতে আদি যুগকে লোকগীত ৰচনাৰ সময় বুলি কবলৈ বিচাৰে। লোকগীত ৰচনা সন্দৰ্ভত পণ্ডিত হেমচন্দ্ৰ গোস্বামীদেৱে অসমীয়া ভাষাৰ আৰম্ভণিৰে পৰা খ্ৰীষ্টীয় ৮০০ শতাব্দীলৈকে চলা অসমীয়া সাহিত্যৰ অন্ধকাৰ যুগটোক 'গীতিযুগ' নাম দিছে। অসমীয়া সমাজৰ বিয়ানাম আৰু কৰ্ম বিষয়ক কিছু গীত এই যুগৰ সম্পদ।

যি নহওঁক লোকগীতবোৰ যিহেতু মুখ বাগৰা গীত, গতিকে কোনো সংগীতপ্ৰেমীয়ে গীতৰ কোনো অংশ পাহৰিলে তাত নিজস্ব শব্দ ব্যৱহাৰ কৰি একোটা গীতকে আৰু সাৱলীল কৰি তুলি গোৱা দেখা যায়। উদাহৰণস্বৰূপে -

"অ' প্ৰাণ গোপাল
পাতিলা মায়াৰে খেলা
অ' মোৰ দয়াল অ'।"

"প্ৰাণ গোপাল, গোপাল তই পাতিলি
মায়াৰে খেলি মোৰ দয়াল অ'।"

সজহ-সৰল কথিত ভাষা আৰু ৰচনা প্ৰণালীৰ এই লোকগীত সমূহৰ সম্পৰ্কত ড° মহেশ্বৰ নেওগদেৱে লিখিছে "সভ্যতাৰ পৰশ নোপোৱা, সৃষ্টিক লৈ বুকু নিফিন্দোৱা, জাতিৰ কেঁচুৱা অৱস্থাৰ সকলো লোকেই সৰল। সত্যপ্ৰিয়তা আৰু অনুভূতিৰ স্বাভাৱিকতাৰ ভাষা সদায় সহজ আৰু সৰল। ভাব বা ভাষাৰ বিলাসিতা এই গীতবোৰত থাকিব পাৰে বা নথকা

নহয়। কিন্তু সেই বিলাসিকতাৰ ভঙ্গী অতি সহজ আৰু সৰল।”

লোকগীত সমূহৰ সুৰ হৈছে জীৱনৰ অন্তৰৰ পৰা নিগৰি অহা আৱেগৰ সুৰ। প্ৰকৃতিৰ সমল অনুকৰণত অন্তৰৰ পৰা নিগৰাই সৃষ্টি কৰা প্ৰকৃতিৰ সুৰ; সেই সুৰকেই লোকগীতৰ সুৰ বুলি কব পাৰি। লোকগীতৰ সুৰৰ প্ৰধান লক্ষণ হ'ল সুৰৰ সীমাবদ্ধতা। সুৰ সপ্তকৰ আৱিস্কাৰ হোৱাৰ বহু পূৰ্বে লোকগীতৰ প্ৰচলন আছিল। যাৰ ফলত সুৰৰ শাস্ত্ৰ সন্মত সংজ্ঞা লোকগীতবোৰত পোৱা নাযায়। উচ্ছাঙ্গ আৰু লোকসংগীতৰ পথ আৰু লক্ষ্য যদিও একে নহয় প্ৰকৃততে উচ্ছাঙ্গ সংগীত লোকসংগীতৰ পৰা বিচ্ছিন্ন হৈ থকা নাই। বৰঞ্চ লোকসংগীতৰ পৰা সমল গ্ৰহণ কৰিহে সেইবোৰক প্ৰণালীবদ্ধভাৱে চালি-জাৰি উচ্ছাঙ্গ সংগীতে নিজৰ সম্পদ বঢ়াই তুলিছে।

বিষয়বস্তু অনুসৰি লোকগীতবোৰক ঘাইকৈ চাৰিটা ভাগত ভাগ কৰা হৈছে। সেইবোৰ ক্ৰমে - ১। অনুষ্ঠানমূলক গীত, ২। কৰ্মবিষয়ক গীত, ৩। আখ্যানমূলক গীত আৰু ৪। জুনা বা ধেমেলীয়া গীত।

১।অনুষ্ঠানমূলক গীত ঃ অসমীয়া অনুষ্ঠানমূলক লোকগীতক প্ৰধানকৈ দুটা ভাগত ভাগ কৰা হৈছে। সেয়া - (ক) ভক্তিমূলক গীত আৰু (খ) ভক্তি নিৰপেক্ষ গীত।

(ক) ভক্তিমূলকগীত ঃ ভক্তিপ্ৰাণৰ মৰ্মস্পৰ্শী প্ৰকাশ কৰাই হৈছে এই গীতৰ লক্ষ্য। এই গীতসমূহ মূলত অনুষ্ঠানমূলক গীতৰ অন্তৰ্গত। বিভিন্ন উৎসৱ অনুষ্ঠানত এই শ্ৰেণীৰ গীতসমূহৰ প্ৰচলন দেখা পোৱা যায়। লোকবিশ্বাসত বিভিন্ন দেৱ-দেৱীৰ স্থান অতি উচ্চ। এই দেৱ-দেৱীসকলক সন্তুষ্ট কৰি জীৱন যাত্ৰা সুখময় কৰিবৰ অৰ্থে প্ৰাচীন কালৰে পৰা অসমীয়া লোকসমাজৰ মাজত নানান পূজা উপাসনা চলি আহিছে। অসমীয়া সমাজত প্ৰচলিত ভক্তিমূলক গীতসমূহ হ'ল - আই নাম, সুবচনী নাম, দেৱীৰ নাম, গোপী-কৃষ্ণৰ নাম, দেহবিচাৰৰ গীত, টোকাৰী গীত, নিমাইৰ গীত ইত্যাদি।

আই নাম ঃ অসমীয়া জনবিশ্বাসমতে বসন্তৰোগৰ অধিষ্ঠাত্ৰী দেৱী হ'ল আই বা শীতলা। সেই মৰ্মে বসন্ত ৰোগৰ পৰা আৰোগ্য পাবলৈ আই বা শীতলাক সন্তুষ্ট কৰিবলৈ অসমীয়া ভক্তিপ্ৰাণ নামতি সকলে যিবোৰ গীত পৰিবেশন কৰে সেইবোৰকে আই নাম বুলি কোৱা হয়। আই নামত ভক্তিৰ গভীৰতা, অনুভূতিৰ তীব্ৰতা প্ৰকাশ পাইছে। উদাহৰণস্বৰূপে-

আহিছে শীতলা দেৱী কেতেকীৰ পাহি।
বহিছে শীতলা দেৱী মুচুকিয়া হাঁহি।।
সিপাৰত বংশী বাজে ইপাৰলৈ ধ্বনি।
ঢোপ খেলি আহি আছে শীতলা গোসাঁনী।।

দেহবিচাৰ গীত ঃ হাতত দোতাৰা বা টোকাৰী লৈ ভগৱানৰ চৰণত মন-প্ৰাণ সপি দি অসাৰ জীৱনৰ কথা প্ৰকাশ কৰা গীতবোৰেই হ'ল দেহবিচাৰ গীত। দেহবিচাৰৰ গীতবোৰ মূলতঃ তত্ত্বমূলক। এই গীতত সংসাৰৰ অনিত্যতা, পৰম পুৰুষ ভগৱানত অটল বিশ্বাস, গুৰুত একান্ত ভক্তি আদি প্ৰকাশ পোৱা দেখা যায়। উদাহৰণস্বৰূপে -

নখানি দুৱাৰে আছে নটা দুৱৰী।
তাহাৰ উপৰে আছে পূৰ্ণানন্দ হৰি।।

টোকাৰী গীত ঃ অতীজৰে পৰা অসমীয়া সমাজত প্ৰচলিত টোকাৰী গীতবোৰো ভক্তিমূলক। এই গীতত বিশেষকৈ শৰীৰ বা সংসাৰ সম্পৰ্কীয় কথা পোৱা যায়। যেনে -

মায়াৰে সংসাৰ সকলো অসাৰ
সপোনৰে খেলা মাথো।
অতি চেনেহৰে পুত্ৰ পৰিবাৰ
কেৱল দুদিনীয়া বন্ধু।।

(খ) ভক্তি নিৰপেক্ষ গীত ঃ অনুষ্ঠানমূলক গীতৰ ভিতৰত ভক্তি নিৰপেক্ষ গীতখিনি অসমীয়া লোকসাহিত্যৰ এক অমূল্য সম্পদ। যিবোৰ গীত ধৰ্মনিৰপেক্ষ তথা সমাজৰ আন আন দিশৰ লগত সংযুক্ত উৎসৱ অনুষ্ঠানত পৰিৱেশন কৰা হয়। এই শ্ৰেণীৰ গীতৰ ভিতৰত বিহুগীত, হুঁচৰিগীত, বিয়ানাম, মহোহোগীত, বহুৰঙী গীত ইত্যাদি।

বিহুগীত ঃ অসমীয়া জাতীয় জীৱনৰ প্ৰাণৰ স্পন্দন বিজড়িত বিহু উৎসৱ উপলক্ষে বিহুগীত গোৱা হয়। বিহুগীতত আছে

অসমীয়া জীৱন আৰু সমাজৰ প্ৰতিচ্ছবি।

"অতিকৈ চেনেহৰ মুগাৰে মহুৰা
তাতোকৈ চেনেহৰ মাকো
তাতোকৈ চেনেহৰ ব'হাগৰ বিহুটি
নেপাটি কেনেকৈ থাকো।"

বহুৰঙী গীত ঃ বহুৰঙী গীত পাতিৰাভাসকলৰ মাজত প্ৰচলিত এক শ্ৰেণীৰ বিহুগীত। বিহু উৎসৱত শিঙা, বাদুং আদি বাদ্যযন্ত্ৰ বজাই এই গীত গোৱা হয়।

"বগেজাৰী বাই অ' তোৰে গীদে গাং
সকলো জাতি মদ খায় ৰাভাৰ উঠে নাং হায় হায়
বগেজাৰী বাই অ' বগেজাৰী বাই অ'
বগেজাৰী মুৰিগেল কাকনু বুলিম বাই হায় হায়।"

মহোহো গীত ঃ আঘোণৰ পূৰ্ণিমাত নামনি অসমত মহোহো উৎসৱ পালন কৰা হয় আৰু এই উৎসৱৰ লগত সংগতি ৰাখি মহোহো গীত গোৱাৰ প্ৰথা আজিও বিদ্যমান।

"আইলঙৰে অৰণে
মাও লক্ষ্মীৰ চৰণে
মাও লক্ষ্মী দিলা বৰ
ধান কুলাটা বাইৰ কৰ
আইলঙৰে গৃহস্থৰ বাৰী
ধান কুলা দেও তাৰা-তাৰি
ধান কুলা দেৰে
নাদিলে চোতাল খুন্দি মৰে।।"

২। কৰ্মবিষয়ক লোকগীত ঃ সাধাৰণতে কৰ্মৰ লগত জড়িত গীতবোৰকে কৰ্মবিষয়ক গীত বুলি কোৱা হয়। শ্ৰমদায়ক কামত শাৰীৰিক শ্ৰম লাঘৱ কৰাৰ উদ্দেশ্যে এই গীতবোৰ গোৱা হয়। সাধাৰণতে কিছুমান কৰ্মই কৰোঁতা সকলৰ অন্তৰত এক লয়যুক্ত সংগীতৰ সৃষ্টি কৰে - " Any activity, in fact, in which rhythmic movement was called for readely and easily give rise to melody and song as it still does amomgst the labouring classes in many parts of the world."

নিচুকণি গীত, গৰখীয়া গীত, হালবোৱা গীত, কুঁহিয়াৰ পেৰা গীত, বৰশী বোৱা গীত, হাউখেলাৰ গীত আদি এই গীতৰ অন্তৰ্ভূক্ত।

নিচুকণি গীত ঃ শিশুক নিচুকাবলৈ যি গীত-পদ গোৱা হয় তাকেই নিচুকণি গীত বোলে। যেনে -

"আমাৰে মইনা শুব এ
বাৰীতে বগৰী ৰুব এ
বাৰীতে বগৰী পকি সৰি গলে
মইনাই বুটলি খাব।।"

৩। আখ্যানমূলক গীত ঃ কোনো আখ্যান অথবা কাহিনীৰ আধাৰত ৰচিত আখ্যানমূলক গীতবোৰক মালিতা বা বেলাডৰ শ্ৰেণীত পেলাব পাৰি। ইংৰাজী বেলাড শব্দৰ প্ৰতিশব্দ হিচাপে অসমীয়াত 'মালিতা' শব্দ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। এইবোৰ গীতত প্ৰধানকৈ বুৰঞ্জীমূলক নাইবা কল্পনা প্ৰধান কোনো ঘটনা বা কাহিনী সৰল ভাষাত বৰ্ণনা কৰা হয়।

বিষয়বস্তু অনুসৰি এই গীতক তিনিটা শ্ৰেণীত ভাগ কৰিব পাৰি - বুৰঞ্জীমূলক, কিংবদন্তীমূলক বা জনশ্ৰুতিমূলক আৰু বাৰমাহী আৰু বিলাপৰ গীত।

বুৰঞ্জীমূলক গীত ঃ নাহৰৰ গীত, চিকন সৰিয়হৰ গীত, হৰদত্ত বীৰদত্তৰ গীত, জয়মতী কুঁৱৰীৰ গীত আদি গীতে বুৰঞ্জীমূলক গীত ৰূপে অসমীয়া লোকগীতত স্থান লাভ কৰিছে। নাহৰ গীতৰ ইয়াৰ এফাঁকি উল্লেখ কৰা হ'ল-

"ইয়াতে আছিলে নাহৰ চেনামুৱা
চৰুতে পইতা খাই
কোনোবা দেশলৈ গ'ল মোৰ নাহৰ ঐ
বাতৰি পাবলৈ নাই।।"

কিংবদন্তীমূলক গীত ঃ মনিকোঁৱৰৰ গীত, ফুলকোঁৱৰৰ গীত, জনাগাভৰুৰ গীত, কমলা কুঁৱৰীৰ গীত আদি গীতে কিংবদন্তী গীতৰ আধাৰত ৰচিত গীত। এটি মনিকোঁৱৰৰ গীতৰ কলি উল্লেখ কৰা হ'ল -

"শঙ্খদেউ ৰজাৰ পুতেক মনিকোঁৱৰ

কোলাতে খতিখুনে নাই
এবেলা দোলাতে এবেলা ঘোঁৰাতে
এবেলা শেনৰ ৰং চায়।।"

ৰাৰমাহী আৰু বিলাপ গীত ঃ এই শ্ৰেণীৰ গীতবোৰ প্ৰেমমূলক। ইয়াত শোকাভিভূত নাৰী হৃদয়ৰ কাৰুণ্যৰ চিত্ৰ প্ৰকাশ পাইছে। কন্যা বাৰমাবী, মধুমতীৰ গীত, সীতা বাৰমাহী আদি এনেধৰণৰ গীত।

৪। জুনা বা ধেমেলীয়া গীত ঃ কাল্পনিক কাহিনী আৰু গীতিধৰ্মী গুণেৰে সিক্ত জুনা এবিধ জনপ্ৰিয় লোকগীত। উজনি আৰু নামনি অসমৰ দুয়ো অঞ্চলতে ধেমেলীয়া গীত আছে। এই বিলাক হয় বৰ্ণনামূলক নহয় আখ্যানমূলক। শিপিনীৰ জুনা, নাহৰৰ জুনা, কপাহৰ জুনা, পচলাৰ জুনা ইত্যাদি এই শ্ৰেণীৰ লোকগীত। উদাহৰণস্বৰূপে -

কপাহৰ জুনা গীত উল্লেখ কৰা হ'ল -

সৰুজনীয়ে বুলিলে বৰজনী বাই।
পিজলী কপাহ ক'তনো পায়।।
কপাহ আছে সোণাপুৰ হাটে।
শহুৰে দেখি আহে পানী অনা ঘাটে।।

অসমীয়া লোকসাহিত্যৰ এক বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ অংগ লোকগীত যদিও অনাখৰী জনসাধাৰণৰ মুখে মুখে প্ৰচলিত হৈ অহা এবিধ গীত, যাৰ ৰচকৰ সঠিক তথ্য নাই বা দিবলৈ টান কিন্তু পৰৱৰ্ত্তী সময়ত বহুতো গীতিকাৰ, সুৰকাৰে লোকগীত ৰচনা কৰিছিল। উদাহৰণস্বৰূপে - পুৰুষোত্তম, যোগেশ্বৰ, গুণাৰাম পাঠক, ৰামেশ্বৰ পাঠক, গোকুল পাঠক ইত্যাদি। আনহাতে প্ৰতিমা পাণ্ডে বৰুৱা আৰু ৰামেশ্বৰ পাঠকৰ অহোপুৰুষাৰ্থত গোৱালপৰীয়া লোকগীত আৰু কামৰূপী লোকগীতে বিশ্বদৰবাৰত এক সুকীয়া স্থান দখল কৰিছিল। যি লোকগীত আজিও সজীৱ হৈ আছে।

লোকগীত সমূহ হৈছে এটা জাতিৰ আপুৰুগীয়া সম্পদ। পিছে আধুনিকতাৰ গ্ৰাসত, উপযুক্ত সংগ্ৰহৰ অভাৱত এই গীতবোৰ হেৰাই যাবলৈ ধৰিছে। এই গীতবোৰ এনেদৰে হেৰাই গৈ থাকিলে ইয়াৰ ভাষাবোৰ অপভ্ৰংশ হৈ যাব, যাৰ ফলত পিছৰ পৰ্য্যায়ত সংগ্ৰহ কৰাটোও কঠিন হৈ পৰিব।

ভাষা সাহিত্যক জীয়াই ৰখা আৰু চহকী কৰাৰ ক্ষেত্ৰত ড° বাণীকান্ত কাকতিদেৱে কৈছিল - "মানুহৰ মস্তিষ্কৰ ক্ৰিয়া নিয়ন্ত্ৰণ কৌশল শিকাতকৈ মানুহৰ মগজুৰে গঢ়া ধোৱা চাঙত পৰি থকা পুৰণি পুথি-পাজিবোৰ উদ্ধাৰি ভাষা সাহিত্যক মহীয়ান ৰূপত ৰাইজৰ আগত দাঙি ধৰিব লাগিব।"

□□□

সহায়ক গ্ৰন্থপঞ্জীঃ

(ক) লোক-গীতাঞ্জলি (২০১১) - বাবুল দাস
(খ) অসমীয়া জাতি আৰু সংস্কৃতি (২০০৩) - পৰমানন্দ ৰাজবংশী

জীৱন বৰ অনুপম

- জ্ঞানলতা ৰাভা -
স্নাতক পঞ্চম ষান্মাষিক

সেই দিনবোৰত মানসিকভাৱে মই হৈ পৰিছিলোঁ ভগ্ন আৰু ৰুগ্ন। বিকালীৰ পৃথিৱীখনত খোজ দিবলৈ বহুত অসুবিধা হৈছিল মোৰ। কতো বিচাৰি পোৱা নাছিলোঁ মনে বিচৰাখিনিক। বাট দেখুৱাতো কোনো নাছিল। এনে লাগিছিল মই যেন ছাঁয়া-মায়া আন্ধাৰ-পোহৰৰ পৃথিৱীত ভৰি দিছোহি।

কলেজৰ হোষ্টেলত মিলি যাবলৈ মোক সুদীৰ্ঘ সময়ৰ প্ৰয়োজন হৈছিল। সৰা বকুলৰ দলিচাইদি মোৰ প্ৰৱেশ নাছিল। সপোন বহুত আছিল, কিন্তু বাস্তৱ ইমান নিমজ নাছিল। কোনো ফালৰ পৰাই মই সহজ হ'ব পৰা নাছিলো। সততাৰে কৰা কামবোৰত বাৰে বাৰে সমালোচনাৰ সন্মুখীন হৈছিলো। দোভাগ ৰাতি অনুভৱ কৰিছিলো মোৰ অন্তৰআত্মাৰ কৰুণ ক্ৰন্দন। কোঠালিৰ পৰা বাহিৰত ওলাবলৈ মন নোযোৱা হৈছিল। সকলোৱে যেন মোৰ ফালে চাই হাঁহি আছে; ইতিকিং কৰিছে মোক।

তেনেকৈয়ে দিনবোৰ পাৰ হৈ গৈছিল। যন্ত্ৰণাময় প্ৰহৰ একোটি। খবৰ এটি লবলৈও ওচৰত কোনো নাছিল। এনে সময়তে নিসঙ্গতাবোধ স্বাভাৱিকতে উই হাফলু বঢ়া দি বাঢ়ি যায়। তাতেই কবৰ দিও আশা আৰু সপোনবোৰক। অতি স্নেহাস্পদজনৰ সকলো কথাকে বিশ্বাসত লৈছো। তাৰ সুযোগ লৈয়ে স্নেহাস্পদে বিশ্বাস ভঙ্গ কৰি গৈছে আৰু এদিন যেতিয়া গম পালো মোৰ সৰল, সৎ বিশ্বাসক সেই ব্যক্তিয়ে কেতিয়াবাই হত্যা কৰিছে, যন্ত্ৰণাত ফাটি পৰিছে হৃদয়। কাৰোবাক কথা দিছো। বিভিন্ন ব্যস্ততাৰ বাবে সেই কথা ৰাখিব পৰা নাই। অন্তৰ্দ্বন্দ আৰম্ভ হৈ গৈছে। কান্দি কান্দি হৃদয় গধুৰ কৰিছোঁ। সেই শ্ৰদ্ধেয় ব্যক্তিজনৰ কথা মই কিয় ৰাখিব পৰা নাই? তেওঁতো তেওঁৰ বাবে মোৰ পৰা একো বিচৰা নাছিল। মোৰ ভালৰ বাবে, দহৰ মঙ্গলৰ বাবে, সমাজৰ মঙ্গলৰ বাবেই মোক মাথোন উপদেশ দিছিল। যাক তেওঁ ভিক্ষা বুলি অভিহিত কৰিছিল। কিমান মহান সেই ব্যক্তি! প্ৰতিশ্ৰুতি ভঙ্গ কৰাৰ লাজত যন্ত্ৰণা আৰম্ভ হৈ গ'ল। যন্ত্ৰণাই পুৰি নিছে এফালৰ পৰা। অপৰাধবোধৰ যন্ত্ৰণাই মোক খুলি খুলি খাব লৈছিল। বাস্তৱৰ পৰা পলায়নৰ বাট এটি বিচাৰি হাবাথুৰি খাইছিলোঁ। হোষ্টেল এৰি যাবৰ মন গৈছিল। কিন্তু এৰি থাকিমেই বা ক'ত? এই বিশাল পৃথিৱীৰ থাউনি নোপোৱা বাটৰ কৰবাত যেন হেৰাই যাম। দুই নাওত দুই ভৰি। আত্মহত্যাৰ চিন্তাও উক নিদিয়াকৈ থকা নাছিল। অথচ মৰিবলৈ ভয়। ভয়াতুৰ মই।

অৱশেষত নিজৰ বাবেই নিজে নিৰ্মাণ কৰিছিলো এখন নৰক। অনবৰত কান্দি আছো। ৰুমমেট সোণমণি ভন্টিয়ে মোক বুজাইছিল- "বা নাকান্দিবা.... নাকান্দিবা না"। এদিন-দুদিন-তিনিদিন ভাত নাখালো। হোষ্টেলৰ ৱাৰ্ডেন ৰেণুকা ভট্টাচাৰ্য্য বাইদেউৱে মোক মাতি নি সুধিছিল কি হৈছে বুলি? নাই, মই সেইদিনা সাহসী নাছিলো। জথৰ হৈ পৰিছিলো। বাইদেউক মই কিছু মিছা কথা কৈ সান্তনা দিছিলো। ৰান্ধনি আইতা আৰু গীতিকাক মিছা কথা কৈ তেওঁলোকৰ ওচৰত অপৰাধী হৈ পৰিছিলো। কিন্তু যি অপৰাধবোধৰ তাড়নাত মই নৰকলৈ আহিব লগা হৈছিল তাৰ তুলনাত এই অপৰাধবোধ আছিল তুচ্ছ। পাপ কৰিব পৰা কৈ বেপেৰুৱা হৈ উঠিছিলো। হৃদয়ৰ সততা খিনি তেতিয়াও অটুত আছিল; সেয়ে নষ্ট হৈ যোৱা নাছিল। এই কথা বুকুত হাত থৈ ক'ব পাৰো। মনৰ অতৃপ্ত বাসনাৰ বোজা কঢ়িয়াই লৈ হাজাৰটা অসম্ভৱ স্বপ্নৰ এটা অন্তহীন অন্বেষণত দিনক ৰাতি, ৰাতিক দিন কৰি বাকী সময়বোৰ পাৰ কৰিছিলো। সময়বোৰ তেনেকৈয়ে নিঃশেষ হৈ যায়। মানুহৰ সঙ্গই যেতিয়া মানুহক বেছিকৈ নিসঙ্গ কৰি তোলে তেতিয়া সেই নিসঙ্গতাই হৈ পৰে আটাইতকৈ অসহ্য আৰু যন্ত্ৰণাময়। এদিন এজন বন্ধুৱে কৈছিল- "যদি তোমাৰ জীৱনত ট্ৰেজেডি আছে তেন্তে লৈ লোৱা কিছুমান নিচাযুক্ত দ্ৰব্যৰ আশ্ৰয়।" তেওঁৰ উত্তৰত কৈছিলো ট্ৰেজেডীৰ অৰ্থ, কিন্তু তেওঁ উত্তৰ দিব নোৱাৰিলে আৰু তেওঁক মই কৈছিলো যে,

এই নিচাযুক্ত বস্তুবোৰ হ'ল দুখৰ ঘাবোৰৰ মলম। এই নিচাযুক্ত দ্ৰব্যবোৰ দুখৰ ঘাবোৰত ঢালি দিয়া উতলা তেল। যন্ত্ৰণাক দুৰাৰোগ্য কৰি তোলে। তেওঁৰ হাতত হাত থৈ বুজাই দিলো মই এই কথা। আজি মই পৃথিৱীৰ এটা বস্তুকেই ঘিন কৰো সেয়া হ'ল নিচাযুক্ত দ্ৰব্য। পৃথিৱীৰ আধা মানুহেই এইবোৰৰ কবলত পৰি পাহৰি গৈছে বাস্তৱৰ কথা। সেয়েহে পৃথিৱীৰ এই দুৰ্দশা। সেয়া এক অন্য প্ৰসঙ্গ।

সি যি নহওঁক মই কব গৈ আছিলো কলেজত বাট হেৰুৱাৰ কথা- য'ত ইচ্ছামতে জীৱনটো উপভোগ কৰিব পাৰি। দুটা বাট ইয়াত সদায়ে মুকলি— কোন দুটা বাট???

এটা নিচাঘন নিশা। সকলো বাগৰি পৰিছে বিছনাত। নিশা দুই বজাত সাৰে আছো মই আৰু সোণমণি। সোণমণি কৈ আছিল মই শুনি আছিলো। অনৰ্গল কথা কোৱাৰ অন্তত তাই ক'লে- 'এটাই লাইফ, গতিকে নিজৰ মতে, নিজৰ বাবে এনজয় কৰিম" তাই ওলাই গৈছিল বাহিৰলৈ। খিৰিকি খোলা আছিল। জোনাকী পৰুৱা এটি উৰি আহি সোমাইছিলহি কোঠালিত। আৰু মই...... কলমটো হাতত তুলি লিখিবলৈ আৰম্ভ কৰিছিলো...... "জীৱন বৰ অনুপম"

চক্ৰধৰ ৰাভা মানুহ নহয়, ভগৱান। বিকালী মহাবিদ্যালয়ৰ স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষৰ ছাত্ৰ। অসমীয়া বিভাগত মেজৰৰ ছাত্ৰ। মহাবিদ্যালয়ৰ সাংস্কৃতিক সম্পাদক। এই কথা মই কওঁ আৰু চক্ৰক চিনি পোৱা সকলোৰেই চক্ৰৰ অনুপস্থিতিত এইদৰে স্বগতোক্তি কৰে, নকৰি নোৱাৰে। ধুপধৰা কোঠাকুঠি নামৰ ঠাইখনৰ এটা সুখী পৰিয়ালৰ সন্তান। বহু গুণ আছে তেওঁৰ, আছে আকাশৰ দৰে বিশাল মন এটি। তেওঁৰ মুখত এটি সৰল আৰু উজ্জ্বল হাঁহি সকলো সময়তে লাগি থাকে। একো কথাতে ন' নকয়। সকলোৰে বাবে সকলো কৰিবলৈ তেওঁ সকলো সময়তে সাজু। সেয়ে তেওঁক বেয়া পাওতা নাই। সকলোৰে প্ৰিয় তেওঁ, হোষ্টেলত, ডিপাৰ্টমেন্টত, কলেজত.....।

চক্ৰ দাৰ প্ৰতি মোৰ মনত যেতিয়া প্ৰথম কৌতুহল জাগ্ৰত হৈছিল তেতিয়া মই তেওঁৰ বিষয়ে একো জনা নাছিলো বা তেওঁৰ লগত ব্যক্তিগতভাৱে চিনাকি হোৱাৰ কোনো সুযোগ পোৱা নাছিলো। মনত কিছু কৌতুহল হৈছিল তেওঁক জনাৰ আপাহতে। মই ধৈৰ্য্য ধৰি অপেক্ষা কৰিবলৈ ধৰিলো। কিন্তু পাছলৈ বিভিন্ন কবিতা আলোচনীত তেওঁৰ লিখা কেইটামান পঢ়াৰ পিছত আৰু তেওঁৰ এলবামৰ কেইটামান গীত শুনাৰ পিছততে তেওঁৰ প্ৰতি মোৰ কৌতুহলী মনে শান্তি লভিলে। এনে এটি দিনতেই ভাগ্যৰ বলত তেওঁৰ লগত চিনাকি হোৱাৰ সুযোগ পালো। বন্ধুত্ব হ'ল আৰু ই চলি থাকিল।

"কোনোবা এটি আবেলি
লগ পাইছিলো তোমাক
সোধা নাছিলা মোৰ পৰিচয়
মইও সোধা নাছিলো তোমাৰ ঠিকনা।"

সৌ সিদিনা হোষ্টেলত আত্মসমৰ্পন কৰিবলৈ ওলোৱাৰ আগত অৰ্থাৎ মবাইল জমা দিবলৈ যোৱাৰ আগতে ফোন কৰিছিলো, কিন্তু বেছি বেলেন্স নথকাৰ বাবে এচ. এম. এচ. কৰিলো বহু ৰাতিলৈকে। তেওঁক মই যি বুলি ভাবিছিলো সেয়া আচলতে নহয়। তেওঁ সকলোৰে ভাল বন্ধু। এই কথা আজি কেৱল ময়েই নহয় সকলোৱে কয়।

চক্ৰধৰ ৰাভা সঁচাকৈয়ে মোৰ বাবে ভগৱান। তেওঁ কেৱল নিজৰ বা বন্ধুবৰ্গৰ বাবেই নহয়, গোটেই পৃথিৱীৰ বাবে। এটাই জীৱন তেওঁৰ কিন্তু বৰ অনুপম।

নৰকৰ আভ্যন্তৰলৈ গৈ আছিলো মই। হঠাৎ চক্ৰদাক লগ পালো। হাতত খামুচি ধৰিলে, মোৰ বাটত আঁকি দিলে লক্ষণ ৰেখা আৰু আগবাঢ়ি নাযাবলৈ। সেই কণ্ঠ ধ্বনিত মই স্তব্ধ হৈ ৰৈছিলো। মই তেওঁৰ চকুৰ ফালে চাইছিলো। মোৰ হাতত খামুচি ধৰি আন্ধাৰৰ পৰা মোক লৈ গৈছিল পোহৰৰ দেশলৈ। মই ভাল পাব ললো পৃথিৱীক, প্ৰকৃতিক। কিয়নো তেওৰ বাবে ভালপোৱাৰ অৰ্থ কেৱল জনপুৰুষৰ ওচৰত নিজক সমৰ্পন কৰাটোৱে নাছিল। তেওঁৰ বাবে ভালপোৱাৰ অৰ্থ আছিল পৃথিৱীক ভালপোৱা, এই বিৰিখ-পাহাৰ, নদীক ভালপোৱা।

(তুমি মোক জীৱনত কি শিকাইছা, তোমাক মই কি দিম কোৱা? মই সুধিছিলো। ডায়েৰিত লিখি দিয়া তোমাৰ মনৰ কথা। ডায়েৰীখন খুলি লৈছিলো আৰু লিখিবলৈ আৰম্ভ কৰিছিলো এই বুলি "জীৱন বৰ অনুপম")

এক অন্তহীন যাত্ৰাৰ নাম জীৱন। যেতিয়ালৈকে এই যাত্ৰা অব্যাহত থাকে তেতিয়ালৈকে জীৱনৰ মায়াই মোহাচ্ছন্ন কৰি ৰাখে। জীৱনক ভাল পাই জীয়াই থকাৰ প্ৰেৰণা পোৱা যায়। কিন্তু মোহ-ভঙ্গ হ'লেই জীৱন হৈ যাব পাৰে তাতকৈ বিষাদ আৰু বিষময়।

সিদিনা মই কাৰো প্ৰৰোচনাত নাছিলো, আছিলো নতুন দিশৰ প্ৰত্যাশাৰে ভৰা এটা দোকমোকালিত.....।

□□□

ৰাভাপাৰাত দেৱী পূজাৰ পৰম্পৰা

- ধনমণি ৰাভা -
স্নাতক পঞ্চম ষাণ্মাষিক

পূজা-পাতল, উৎসৱ-পাৰ্বন, আচাৰ-ব্যৱহাৰ আদিৰ যোগেদি স্বকীয় জাতীয় ঐতিহ্যৰ অস্তিত্ব অক্ষুন্ন ৰখাৰ প্ৰতি সজাগ হ'বলৈ সক্ষম হৈছে ধূপধৰা ৰাভাপাৰা অঞ্চলবাসী। সম্প্ৰতি বিশ্বায়নৰ প্ৰভাৱৰ ৰাভা জনজাতীয় লোকসকলৰ অধিকাংশ ঠাইত আগৰে পৰা চলি অহা উৎসৱ অনুষ্ঠান আন্তৰিকতাৰে পালন কৰাত অনিহাৰ মনোভাৱ প্ৰকাশ পাইছে। ইয়ে জনজাতীয় সংস্কৃতিৰ ঐতিহ্য আৰু পৰম্পৰাৰ স্বতঃস্ফুৰ্ত বিকাশত আঘাট হানিছে। যুৱ প্ৰজন্মই সচেতনভাৱে এইবোৰৰ সংৰক্ষণৰ দায়িত্ব মূৰপাতি ল'লেহে জনজাতীয় লোকসকলৰ অস্তিত্ব বিপদমুক্ত হ'ব বুলি আশা প্ৰকাশ কৰিব পাৰি। বিভিন্ন লোকৰ ভিন্নতাই ধূপধৰাৰ মানুহৰ জীৱন প্ৰণালী, বাক-ব্যৱহাৰ, খাদ্যাভ্যাস, সমাজৰ বহিঃপ্ৰকাশ, স্বৰূপ আচাৰ, ৰীতি-নীতি, বিশ্বাস আদিৰ ভিন্ন গঢ়লৈ সাহিত্য সৃষ্টিত এক সু-সংহত ৰূপ ল'বলৈ সক্ষম হয়।

নানা জাতি জনগোষ্ঠীৰ বাহিৰেও ধূপধৰা বহু ধৰ্মাৱলম্বী লোকৰ আবাসভূমি। ধূপৰ গোন্ধেৰে সুবাসিত কৰা ধূপধৰা জাতি-জনগোষ্ঠীয়ে নিজ নিজ তিথি পৰ্ব পালন কৰি একতাৰ ভেটি সুদৃঢ় কৰি ৰাখিছে।

ধূপধৰা ৰাভাপাৰা বিভিন্ন গছ-গছনিৰে পৰিপূৰ্ণ অঞ্চল আছিল। ৰাভাসকলে প্ৰব্ৰজনৰ সোঁতত সিচৰতি হৈ এই অঞ্চলতে বসতি স্থাপন কৰিছিল। বিভিন্ন ধৰণৰ গছবোৰৰ ভিতৰত আঁহত, বড়গছ, কঁঠাল গছ, আম গছ, ঢোপ গছ আদিয়েই প্ৰধান। ৰাতিৰ সময়ত দেৱীয়ে হেনো ঘোঁৰাত উঠি হাতত চাকি লৈ এই ঠাইত জিৰণি লৈছিল। ৰঙা ৰঙৰ কাপোৰ পিন্ধি এই ঠাইলৈ গ'লে কিবা নহয় কিবা এটা অঘটন ঘটিছিল। এদিনাখন দেৱীয়ে ৰাইজৰ এজন ব্যক্তিক ৰাতি সপোনত দৰ্শন দি কৈছিল যে, এজোপা বড়গছৰ সমীপত দেৱীক পূজা কৰিলে দেৱীয়ে এই জিৰণি লোৱা ঠাই খিনিতে থাকি অঞ্চলটোৰ অপায় অমঙ্গল দূৰ কৰিব আৰু ভক্তৰ মনৰ কামনাও পূৰ্ণ কৰিব। এই বুলি কৈ দেৱী অন্তৰ্ধান হৈছিল।

তাৰ পিছৰ পৰাই ৰাভাজনগোষ্ঠীটোৱে দেৱীক বামাচাৰ আৰু বলি-বিধান পদ্ধতিৰে অতীতৰ পৰাই এতিয়ালৈকে প্ৰতি বছৰে বছৰে পূজা-অৰ্চনা কৰি আহিছে।

দেৱী মন্দিৰৰ অলপমান দূৰত এজোপা আঁহত গছৰ খোৰঙত কলা ফোঁটি সাপ এযোৰ আৰু বগা বৰণৰ সাপ এযোৰ বাস কৰি আহিছিল। এই সাপ দুযোৰক ৰাভাসকলে মনসা দেৱীৰ প্ৰতিৰূপ বুলি মনস্থ কৰি তাক অতীতৰে পৰা পূজা-অৰ্চনা কৰি আহিছে। অতীতত এই সাপ দুযোৰ বিষহৰি পূজাত পূজা গ্ৰহণ কৰিবলৈ নিৰ্দিষ্ট ঠাইত উপস্থিত হৈছিল বুলি শুনা যায়। বৰ্তমান এই সাপ দুযোৰক দেখা পোৱা নাযায়।

প্ৰতি বছৰে পেটাভোকলা নামৰ নদীখন মানুহ খাইছিল। সেই বাবে বিভিন্ন ধৰণৰ অপদেৱতাৰ পৰা পৰিত্ৰান পাবলৈ বছৰে ৰাভাসকলে কেঁচাইখাতী দেৱীক পূজা-অৰ্চনা কৰিবলৈ আৰাম্ভ কৰিলে।

শ্ৰীশ্ৰীকালী পূজা ঃ জেঠ মাহৰ এটা নিৰ্দিষ্ট সোমবাৰক লৈ ৰাতিৰ পৰা পূজা-অৰ্চনা কৰা হয়। সেইদিনাখন ৰাতি পূজা থলিত ঘট বহুৱা হয়। ঘটটোত তামোল-পাণ, কেঁচা টকা, আমপাত, ফুল আদি দি ৰঙা কাপোৰেৰে ঘটটো মেৰিয়াই তাত তেল সেন্দুৰৰ ফোঁট দিয়া হয়। ঘট বহুৱাৰ আগতে আৰু ঘট বহুৱাৰ পিছত ৰাইজে হৰিধ্বনি দিয়ে। তাৰ পিছত ওজাপালিয়ে দেৱী আহ্বান পৰ্বৰ পিছত গীত পৰিবেশন কৰে আৰু দেওধ্বনিয়েই নৃত্য কৰি দেও মাতে।

দেৱী আহ্বানৰ পৰ্বৰ পিছত ঘাই দেউৰীয়ে অলপমান ঠাই মচি সেই ঠাই খিনিত এঘাৰখন পাথেলী পাৰি তাত চাউল আৰু পকা কলৰ প্ৰসাদ দি তাৰ ওপৰত বেলপাত, জবাফুল, তুলসীপানী, গাখীৰ আদি দেৱীৰ নিমিত্তে পূজা আগবঢ়ায়। পাথেলীৰ ওচৰতে যাত্ৰা সিজু গছৰ পাত এঘাৰখন দিয়া হয়। দেৱী কালিকা গোঁসানীৰ সন্মুখত থকা মাটিৰে সজ্জিত থাপনাত অৰ্থাৎ অগ্নি, বায়ু, পানী, আকাশ আৰু

পৃথিৱীক তুলসী পানী আৰু এৰা গাখীৰেৰে শুচি কৰি তাৰ ওপৰত তেল-সেন্দুৰ ঢালি দি বেলপাত আৰু জবাফুল দিয়া হয়।

তাৰ পিছত কালিকা গোঁসানীৰ দুয়োকাষে থকা দাকিনী আৰু যখিনীক পঞ্চাশখনকৈ ঘুৰণীয়া পাথেলী পাৰি তাত চাউলৰ গুৰি দি কেঁচা বা পুৰঠ মদ অলপ অলপকৈ ঢালি দিয়া হয়। দেউৰীৰ পূজা সম্পন্ন হোৱাৰ পিছত ওজাপালিয়ে পুনৰ গীত পৰিবেশন কৰে আৰু দেওধ্বনিৰ নৃত্যৰ পিছত সেই দিনাৰ পূজা সম্পন্ন কৰা হয়।

পিছদিনাখন সেইবোৰ চাফ-চিকুনাই পুনৰ এঘাৰখন পাথেলী পাৰি তাত চাউলৰ গুৰি দি কেঁচামদ অলপ অলপকৈ ঢালি দি বেলপাত, জবাফুল, এৰাগাখীৰ দি দেৱীক পূজা আগবঢ়োৱা হয়। তাৰ পিছত ওজাপালিৰ গীতৰ লগে লগে দেওধ্বনিয়ে চণ্ডিকাৰ ৰূপ ধাৰণ কৰি নৃত্য কৰিবলৈ ধৰে। তাৰ লগে লগে ৰাইজেও দেৱীৰ হৰিধ্বনি দি বলীৰ পঠা এটা এটাকৈ কান্ধত তুলি নৃত্য কৰাৰ পিছত তাক বলি দিয়া হয়। অৱশ্যে এযোৰ ছাগলী, পাৰ দুযোৰ দেৱীৰ নামত এৰি দিয়া হয়।

বলি বিধান শেষ হোৱাৰ পিছত মন্দিৰৰ ওচৰতে জহা চাউল, গাখীৰ, চেনীৰে পকা ভোগ তৈয়াৰ কৰা হয়। তাত বলিৰ মাংসৰ কলিজাও দিয়া হয়। ভোগখিনি হোৱাৰ পিছত এঘাৰখন পাথেলী পাৰি তাত ভোগ আৰু বগাফুল দি সেই ভোগ দেৱীক আগবঢ়াই দি ৰাইজেও ভোগ গ্ৰহণ কৰি ঘৰলৈ উভতি আহে।

অতীতৰ পৰা বৰ্তমানেও প্ৰতি মঙ্গলবাৰে দেৱীক পূজা– অৰ্চনা কৰা হয়। ৰাভাসকলৰ উপৰিও বৰ্ণ-হিন্দু লোকেও নিজৰ মনৰ কামনা পূৰ্ণ হোৱাৰ আশাৰে দেৱীৰ চৰণ স্পৰ্শ কৰে।

শ্ৰীশ্ৰী মা বিষহৰি পূজাঃ ফাগুন মাহৰ এক নিৰ্দিষ্ট সোমবাৰে এই পূজা কৰা হয়। এই পূজা দুই ৰাতি এদিনত সম্পন্ন কৰা হয়। প্ৰথম দিনাখনৰ পৰ্বক জাগনী বা জগোৱা ৰূপে জনাযায়। প্ৰথম দিনাখন নদীৰ পৰা ঘট পানী তুলিবলৈ যোৱা হয়। সেইদিনাখন দেউৰীয়ে নদীত গা ধুই তাত নাগিনী পূজা কৰে। তাৰ পিছত ওজাপালিয়েও দেও নমোৱাৰ পিছত বিভিন্ন দেৱ-দেৱীৰ নামত ঘট পানী ভৰাই পূজা মণ্ডপ অভিমুখে আহে আৰু দেউৰীয়ে ঘটবোৰ বগা কাপোৰেৰে মেৰিয়াই তাত আমপাত গাঁঠি দিয়ে। ঘট আৰু আমপাতবোৰত সেন্দুৰৰ ফোঁট দিয়াৰ পিছত ঘটৰ ভিতৰত কাচা টকা এটা, তামোল-পা এযোৰ দি মূল ঘটটোক মন্দিৰৰ চাৰিওফালে সাতবাৰ প্ৰদক্ষি কৰি মন্দিৰত কৰি ৰাইজে হৰিধ্বনি দিয়াৰ পিছত দেউৰীয়ে ঘট স্থাপন কৰে। তাৰ পিছত মাৰেয়াই কুঁহিলাৰ মজু স্থাপন কৰি গোঁসানীৰ চক্ষুদানৰ পিছত দেউৰীয়ে দেৱীক আহ্বান কৰে।

মজুৰ কিছুদূৰত দেউৰীয়ে তুলসী পানীৰে ঠাই অলপ মচি তাত ৩৩ খন পাথেলী পাৰে। পাথেলীত গোঁসানীৰ কাৰণে চাউলৰ গুৰি আৰু কলৰ প্ৰসাদ দি তাত সৰু সৰু পাণ-তামোলৰ টুকুৰা কাটি দিয়ে। তাৰে ওপৰত বেলপাত, বাঁহপাত, ফুল, তুলসী পাত, সিজু পাত, ঢেঁকীয়াৰ পাত আদি দি গোঁসানীক পূজা আগবঢ়োৱা হয়। তাৰ পিছত আপত চাউল আৰু আখৈ চতিয়াই দি ৰাইজে দেৱীৰ নামত হৰিধ্বনি দিয়ে। পিছত ওজাপালিয়ে গীত পৰিবেশন কৰে আৰু দেওধ্বনিয়ে দেৱী নৃত্য কৰে।

দ্বিতীয় দিনাখন ভৰ পূজাক ভৰ পূজা বুলি কোৱা হয়। সেইদিনাখন দেউৰীয়ে পুনৰ পাথেলী পাৰি আগৰ দিনাখনৰ দৰে পূজা কৰে। দুপৰিয়া অৰ্থাৎ ১-২ বজাৰ সময়ত আমন্ত্ৰিত ৰাইজক আদৰি আনি গোঁসানীৰ আশীৰ্বাদ লোৱাৰ পিছত ৰাইজক চাহ-জলপান খুৱাই নিৰ্দিষ্ট আসনত বহিবলৈ দিয়া হয়। ৰাইজৰ মনোৰঞ্জনৰ কাৰণে ঢুলীয়া-নৃত্য দেখুওৱা হয়। পূজাত ৬ খন ৰাইজ উপবিষ্ট হৈ সম্প্ৰীতিৰ পৰিচয় দাঙি ধৰে। ৰাইজক আমন্ত্ৰণ কৰি অনা প্ৰথাটোক "তামোল খোৱা" নামে পৰিচিত।

পূজাৰ শেষৰ পিছদিনা দেউৰিয়ে চাফা কৰি মচি পুনৰ বন্তি জ্বলাই বাৰ পূজাৰ নিয়ম অনুসৰি পূজা কৰে। দেৱীৰ মুখ ধোৱনী কৰি দেৱীৰ নামত দুযোৰ পাৰ দেউৰীয়ে বলি দিয়ে। সেইদিনাখনেই দেৱী পূজা গ্ৰহণ কৰি দেৱালোকলৈ যোৱা বুলি লোক সমাজত প্ৰচলিত।

পূজা-পাতলবোৰত ধৰ্মীয় বিশ্বাসৰ পৰম্পৰা, অতীতৰ প্ৰতি আন্তৰিকতা, অলৌকিক শক্তি, অন্ধবিশ্বাস আদিৰ লগতে কিছু পৰিমানে বৈজ্ঞানিক দৃষ্টিভংগী লক্ষ্য কৰা দেখা যায়। প্ৰাচীনতম নিদৰ্শন আৰু অলৌকিক শক্তিৰ বিশ্বাস থকা বাবেই পূজা-পাতলৰ পৰম্পৰা বৰ্তমানেও লক্ষ্য কৰা দেখা যায়। □□□

ছাত্ৰাবাস ঃ মোৰ স্মৃতিৰ টুকুৰা

- নৰকান্ত ৰাভা -
স্নাতক দ্বিতীয় মহলা

স্মৃতি হৈছে জীৱনত এৰি থৈ অহা কিছুমান ঘটনা-পৰিঘটনা তথা হাঁহি কান্দোন, ব্যথা-বেদনাৰ দাপোন স্বৰূপ-যাক সুঁৱৰি অতীতত এৰি অহা দিনবোৰ ৰোমন্থন কৰা হয়-

'সোৰৰণী! কুঁৱলী ফাঁকেৰে নামিছে
এচেৰেঙা বিষাদৰে ৰঙা
ৰঙা তেজ ..
সাচতীয়া সাপোনতো উপঙে
ডাৱৰে ....।।"

জিৰা টিৰাং হাইস্কুলৰ পৰা মেট্ৰিক পাছ কৰি বিকালী মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰাবাসত নাম লিখিলো। পশ্চিমবঙ্গৰ পৰা অহা ছাত্ৰ কেইগৰাকীমানো আমাৰ ছাত্ৰাবাসত থাকিবলৈ লৈছিল। বৰ্তমানেও মই মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰাবাসত থাকি অধ্যয়ন কৰি আছোঁ। মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষা ড° মলিনা দেৱী ৰাভা বাইদেউ বৰ সাধু আৰু সহজ-সৰল ব্যক্তি। হোষ্টেলত প্ৰৱেশ কৰা প্ৰথম দিনাখনে বাইদেউৱে সহজ-সৰল ভাষাত হোষ্টেলৰ নিয়ম-নীতি সম্পৰ্কত সুন্দৰভাৱে আমাক বুজাই কৈছিল। আমাৰ হোষ্টেলৰ অধীক্ষক পংকজ কুমাৰ ৰাভা বৰ উদাৰ আৰু সহজ-সৰল প্ৰকৃতিৰ লোক।

বিকালী মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰাবাসত মোৰ প্ৰথম ৰুমমেট আছিল লম্বধৰ ৰাভা আৰু ভৃগু কুমাৰ নাথ। আমি তিনিজনে হোষ্টেলৰ তিনি নম্বৰ কোঠালিত আছিলো। দহ দিনমান যোৱাৰ পিছত আমাক এক নম্বৰ কোঠালিলৈ অনা হ'ল। এই কোঠালিত মোৰ আবাসী বন্ধু আছিল জ্ঞানদ্বীপ দা। দেখা-শুনা, কথা-বতৰা, চাল-চলনত জ্ঞানদ্বীপ দা আৰু মোৰ মাজত আকাশ-পাতাল প্ৰভেদ আছিল। তেতিয়া ভাবিছিলোঁ জ্ঞানদ্বীপ দা আৰু তেওঁৰ দৰে আন কিছু আবাসীৰ লগত সময় কেনেকৈ কটাম। পিছে জ্ঞানদীপ দাৰ লগত বন্ধুত্ব স্থাপন কৰিবলৈ বেছি সময় নালাগিল। অতি সাধাৰণ যেন লগা জ্ঞানদীপ দা অতি খোলা মনৰ। এনেদৰে নিবিড় বন্ধুত্ব হৈছিল মনোজ নাথ আৰু খুছি মোহন দাৰ লগত। ছাত্ৰাবাসত থকাৰ কালছোৱাই পঢ়া-শুনাৰ ক্ষেত্ৰত স্বাভাৱিকতে সুদূৰ প্ৰসাৰী প্ৰভাৱ পেলোৱাৰ উপৰিও আৰু দুটা ক্ষেত্ৰত বিশেষ প্ৰভাৱ পেলাইছিল - নিজৰ কাম নিজেই সময় মতে কৰা আৰু বন্ধুত্ব স্থাপন কৰা। সেই দুবছৰত লগ পোৱা আবাসীসকল এতিয়া বিভিন্ন ঠাইত সিঁচৰতি হৈ আছে। এতিয়া মই H. S. পৰীক্ষাত অৱতীৰ্ণ হৈ T.D.C. 2nd Sem. পালোহি।

প্ৰথমতে উল্লেখ কৰিব লাগিব যে সাধাৰণভাৱে আমাৰ পঢ়াৰ পৰিৱেশ সিমান ভাল নাছিল যদিও পৰীক্ষাৰ ওচৰতহে অধ্যয়নত সকলোৱে বেছি ব্যস্ত হৈছিল। মোৰ ফাইনেল পৰীক্ষাৰ সময়ত নাৰ্ভাছ হোৱাৰ ঘটনাও ঘটিছিল। কাৰণ মই সকলো আবাসীক খোলাকৈ কৈছিলোঁ যে মোৰ পৰীক্ষা বেয়া হৈছে। সি যি কি নহওঁক মোৰ ৰিজাল্ট ভালেই হ'ল।

বিকালী মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰাবাসত থকা আবাসী সকলোৰ প্ৰতি মোৰ মনত পৰিলে এতিয়াও চকুত কিছুমান দৃশ্য ভাঁহি আহে। এদিনৰ কথা- আমি আটায়ে গামোছা পিন্ধি গা ধুইছিলোঁ। আমাৰ মাজত অৱশ্যে বাথ-ৰুমত গা ধোৱা পৰিয়ালৰ ল'ৰাবোৰে পাইজামা বা হাফপেন্ট পিন্ধি গা ধুইছিল। এদিন এনেদৰে দিনৰ এটা মান বজাত বহুকেইজন আবাসীয়ে কুঁৱাত একেলগে গা ধুইছিলোঁ। তেনেতে এজন জেষ্ঠ্য আবাসীয়ে চাবোনৰ ফেনে চকু মেলিব নোৱাৰা দুই-এজন কণিষ্ঠ আবাসীৰ গামোছা সোলোকাই দিবলৈ ধেমালি কৰি আছিল। সিদিনাখন মহাবিদ্যালয় কতৃপক্ষই কিবা সভা অনুষ্ঠিত কৰিছিল। গা ধুই থকা আবাসী কেইজনে বৰ চিঞৰ-বাখৰ কৰাত মহাবিদ্যালয়ৰ চতুৰ্থ শ্ৰেণীৰ কৰ্মচাৰী গজেন খুৰাই

দূৰৰ পৰাই কৈছিল- 'অই কি হৈছে তোমালোকৰ? কিয় ইমান জোৰকৈ চিঞৰি আছা? কি হৈছে তোমালোকৰ তাত? তেতিয়া খুৰাক দেখি মই কৈছিলো — "কোননো .... আহ্‌চোন ইয়াত ....।" তেতিয়া খুৰাই একো নোকোৱাকৈ ঘূৰি গৈছিল। এই খবৰ পাই আমাৰ ছাত্ৰাবাসৰ চুপাৰিণ্টেণ্ডেণ্ট মহাশয়ে বৰ বেজাৰ পাইছিল। মহাশয়ে তেতিয়া ছাত্ৰাবাসত আহি সেই চিঞৰ-বাখৰ কৰা ল'ৰা কেইজন কোন জানিব বিচাৰিল। সকলোৱে তেতিয়া দৌৰ মাৰি লুকাইছিল, কোনোবাই বিছনাৰ তলত আৰু কোনোবাই বাথৰুমত। পিছত মহাশয়ে খুছিমোহন, দেৱায়ন, তপন, ৰজত, দয়াল, পিজুছ, বিকাশ আদি ছাত্ৰসকলক ছাত্ৰাবাস ত্যাগ কৰি ঘৰলৈ যাবলৈ কৈছিল। সৰ্বশেষত খুছিমোহন দায়ে মহাশয়ৰ ভৰিত ধৰি ক্ষমা বিছাৰিলে। কিন্তু কোনেও আচল কথাটো জনা নাছিল যে মহাশয়ে কিয় ছাত্ৰাবাসলৈ আহিছিল। আচলতে মই খুৰাক কোৱা কথাখিনি খুৰাই ভালকৈ বুজি পোৱা নাছিল। মই ক'ব বিছাৰিছিলোঁ- 'কোননো ... আহচোন ইয়াত .... অলপ গালি দি যা।'

কিন্তু পিছৰ কথাখিনি খুৰাই ভালকৈ নুশুনিলে। এনেকৈয়ে এদিন এদিন পাৰ হৈ যোৱা ছাত্ৰাবাসৰ প্ৰতিটো দিনৰ স্মৃতিবোৰ হয়তো কেতিয়াও পাহৰিব নোৱাৰিম। প্ৰতিজন আবাসীক এই নষ্টালজীয়াই আৱেগিক কৰি তোলে।

চাত্ৰাবাসৰ আন এটি উল্লেখযোগ্য দিন হ'ল ২০১২ চনৰ ৩১ ডিচেম্বৰৰ সন্ধিয়া। আমি ছাত্ৰাবাসৰ আবাসীসকলে ২০১২ বৰ্ষটো বিদায় দিবৰ কাৰণে সজাইছিলোঁ এখন ৰেষ্টুৰেন্ট। ৰেষ্টুৰেন্টত সজাইছিলোঁ সকলোৱে ভাল পোৱাৰ কাৰণে সঙ্গীতৰ বাদ্য-যন্ত্ৰ। বাদ্যযন্ত্ৰবোৰ আছিল পাঁচটা টিনৰ ড্ৰাম, এটা চৰিয়া, ডেক্সীৰ ঢাকুনী, কৰচ্ আৰু খন্তি। সকলোৱে মিলি বজাইছিলোঁ বাদ্য-যন্ত্ৰবোৰ। আমাৰ বাদ্য-যন্ত্ৰৰ শব্দ শুনি মহাবিদ্যালয়ৰ ওচৰত থকা আবাসী সকলেও আমাৰ লগত সহযোগ কৰিছিল। কি প্ৰকাণ্ড বাদ্যযন্ত্ৰৰ শব্দ, গীত মাতৰ মাজেৰে বিদায় দিছিলোঁ ২০১২ বছৰটো। ৰঙৰ ড্ৰামবোৰ বজাইছিল দেৱায়ন দা আৰু ডেক্সীবোৰ বজাইছিলো মই। আমাৰ বাদ্য-যন্ত্ৰৰ শব্দ শুনি অধ্যক্ষা মহাশয় খঙত জ্বলি-পকি নিজ বাসভৱনৰ পৰা আমাৰ ছাত্ৰাবাসলৈ আহিছিল। অধ্যক্ষা মহাশয়া অহাটো অৱশ্যে কোনেও দেখা নাছিলোঁ। মিউজিক চলি আছে, অধ্যক্ষা মহাশয়া আহি আমাৰ ওচৰত উপস্থিত হৈছে। হঠাতে আমি মহাশয়াক দেখি খুউব ভয় খাইছিলোঁ। সকলোৰে মাত বন্ধ .... মিউজিক বন্ধ। তেতিয়া অধ্যক্ষা মহাশয়াই আমাৰ ৰেষ্টুৰেন্ট আৰু বাদ্যযন্ত্ৰবোৰ দেখি হাঁহি হাঁহি কৈছিল — 'এয়া কি কৰিছা তোমালোকে? ইমান বেয়া শুনা যায় দূৰত, আৰু কিমান দেৰিলৈকে বজাবা তোমালোক?' তেতিয়া লাহেকৈ মূৰটো খুজুৱাই মই কৈছিলোঁ — "আৰু আধা ঘন্টামান বজাম বাইদেউ।" পিছত মহাশয়াই কৈছিল তোমলোক এতিয়া নজনা ল'ৰা নহয়। তোমালোক এতিয়া ডিগ্ৰীত পঢ়া ছাত্ৰ, ওচৰত থকা মানুহবোৰে আমনি পাব নহয়।' ইয়াৰ পিছত মহাশয়াই লাহেকৈ হাঁহি কৈছিল — 'তোমালোকৰ হেণ্ডছটো কোনে বজাইছা অলপ মিলা নাই।' তেতিয়া দেৱায়ন দাই তলৰ ফালে চাই হাঁহি হাঁহি কৈছিল -- 'এইটো মই বজাইছিলো বাইদেউ।' তাৰ পিছত মহাশয়াই আমাৰ ৰেষ্টুৰেন্টবোৰ সজোৱা দেখি হাঁহি-হাঁহি কৈছিল — 'এইবোৰ দেখোন ইমান ধুনীয়াকৈ সজাইছা আৰু বেডছীতবোৰ কাৰ পৰা আনিছা ইয়াত।' তেতিয়া ছহিদুল দাই কৈছিল — 'এইবোৰ আমাৰ কোঠালিৰ পৰা আনিছো বাইদেউ।' তাৰ পিছত অধ্যক্ষা মহাশয়াই সকলোকে ২০১২ বছৰটো বিদায় দি ২০১৩ বছৰটোৰ বাবে সকলো আবাসীক নৱবৰ্ষৰ শুভেচ্ছা জনাই নিজৰ বাসভৱনলৈ উভতি যায়। এনেদৰে সকলো আবাসী আৰু অধ্যক্ষা মহাশয়ৰ সৈতে মিলি বিদায় দিছিলো ২০১২ বৰ্ষটো।

পৰিশেষত কেইটামান ঘটনাৰ কথা নকলে স্মৃতিচাৰন আধৰুৱা যেন হৈ ৰ'ব। এদিন দেৰী খুৰাৰ কেন্টিনত আমি কেইজনমান আবাসীৰ সৈতে চিঙৰা খাবলৈ গৈছিলো। সকলোৱে দুটাকৈ চিঙৰা খাইছিলোঁ। মোৰ ভোক অলপ বেছি আছিল কাৰণে মই এটা বুদ্ধি পাঙিছিলোঁ। সেই সময়ত মোৰ টকা সকলোতকৈ কম আছিল। সকলোৱে খাই থকাৰ অৱস্থাত আনক নোচোৱাকৈ নিজৰ খোৱাটোহে ব্যস্ত আছিল। তেতিয়া মই চিঙৰা একোটা খাই প্ৰায় শেষ কৰি মূৰৰ চুলি এডাল চিঙি অৱশিষ্ট খিনিত পেলাই থৈ চিঙৰাটোত চুলি সোমাই থকা বুলি আপত্তি দৰ্শাইছিলোঁ। চাহ দোকানীয়ে মোক পুনৰ এটা চিঙৰা দিছিল। অনুৰূপ ঘটনা আন এদিন ঘটিছিল। আমাৰ জ্যেষ্ঠ আবাসী দেৱায়ন দাই দেৰীখুৰাৰ কেন্টিনত গৈ কৈছিল- 'খুৰা আপোনাৰ দোকানৰ পৰা সিং ছাৰে (ভূগোল বিভাগৰ

অধ্যাপক) চিঙৰা আৰু কল অফিচত নিবলৈ কৈছে।' তেতিয়া খুৱাই অলপ আপত্তি কৰিছিল। খুবাৰ আপত্তি দেখি দেৱায়ন দাই তেতিয়া মিছাকৈ খুৱাৰ আগত মবাইলটো উলিয়াই ছাৱৰ লগত কথা পতাৰ অভিনয়েৰে খুৱাৰ পৰা চিঙৰা আৰু কল আনি আমাক খুৱাইছিল। এনেদৰে অতিবাহিত হৈছিল ছাত্ৰাবাসত দুটি বছৰ। আমি সকলোৱে খেলা-ধূলাৰ মাজেৰে বহুত স্ফুৰ্তি কৰিছিলো। জ্ঞানদীপ, দেৱায়ন, ছহিদুল, খুছিমোহন, মনোজ, লম্বধৰ, ভৃগু, ৰজত, পিজুছ, জিৎশঙ্কৰ, জেহেছেকেল, বিতোপন, তপন আদি সহপাঠী সকলে পাছলৈ ছাত্ৰাবাসৰ পৰা বিদায় লৈছিল আৰু কিছুমানে এতিয়াও আছে এই ছাত্ৰাবাসটোতে। এনেদৰে যথেষ্ট আনন্দ আৰু মৰম চেনেহৰ মাজেদি দুবছৰ ছাত্ৰাবাসৰ আবাসী সকলোৰে সৈতে পাৰ কৰিছিলো। কিন্তু আজিও বহু ঘটনা-পৰিঘটনা হৈ যোৱাৰ পৰা এতিয়ালৈকে মোৰ স্মৃতিবোৰ নষ্টালজিয়া হিচাপে সজীৱ হৈ আছে আৰু পিছলৈও থাকিব।

জেমছ বেল্ডউইনে এষাৰ কথা কৈছিল — 'আমি কৰা ভূলবোৰ শুধৰাবলৈ ভৱিষ্যতে আমি কেতিয়াও আৰু বেলেগ সময় নাপাও। সেয়েহে প্ৰতিটো মুহূৰ্তই আমাৰ বাবে প্ৰত্যাহ্বান স্বৰূপ আৰু আমি মনত ৰখা উচিত যে সময় সদায় বৰ্তমান।' ❑❑❑

মহৎ লোকৰ বাণী

- যুক্তিপূৰ্ণ ব্যক্তি এজনে কোনো কামেই পূৰ্ণ কৰিব নোৱাৰে - জৰ্জ বাৰ্ণাড শ্ব -
- এজন ভাল শিক্ষক হেজাৰজন ভাল পুৰোহিতকৈ ওপৰত - ইনগাৰ চল -
- যিটো জীৱনক প্ৰেমে প্ৰেৰণা দিয়ে, জ্ঞানে পথ দেখুৱায়, সেইটোৱে হ'ল ভাল জীৱন - বাট্ৰাণ্ড ৰাছেল -
- বিশ্বাসৰ ফল প্ৰেম, প্ৰেমৰ ফল সেৱা, সেৱাৰ ফল শান্তি - মাদাৰ টেৰেছা -
- হতাশাক আশ্ৰয় নিদিবা, এবাৰ আশ্ৰয় দিলে ই তোমাৰ অভ্যাসৰ অংশ হৈ পৰিব - ছিডনী স্মিথ -
- যিবোৰ মানুহক কেৱল প্ৰচাৰেই বিখ্যাত কৰে, সেইবোৰ মানুহক শেষ মুহূৰ্ত প্ৰচাৰে ধ্বংস কৰে - বাৰ্নাড লেভিন -
- ভাল কাপোৰ পিন্ধি মুৰ্খইও জ্ঞানীৰ সভাত স্থান লাভ কৰিব পাৰে, কিন্তু তেওঁৰ সেই স্থান তেতিয়ালৈকেহে যেতিয়ালৈকে তেওঁ মুখ নেমেলে - চাণক্য -
- যিজন ব্যক্তিয়ে জীৱনত এবাৰো ভুল কৰা নাই ইয়াৰ অৰ্থ হ'ল যে তেওঁ শিকিবলৈ কোনো চেষ্টা কৰা নাই - এৰিষ্টটল -
- কথা চহকী লোকে বেছিভাগ সময়তে মিছা কথা কয় - ভৰত চন্দ্ৰ -
- মানুহৰ প্ৰথম ভাগটো নষ্ট তেওঁলোকৰ পিতৃ-মাতৃয়ে, দ্বিতীয় ভাগটো নষ্ট কৰে তেওঁলোক সন্তানে - ক্লেৰেঞ্চ ডে -

(সংগ্ৰাহক ঃ সুমিতা ৰাভা, উঃ মাঃ প্ৰথম বৰ্ষ)

বৰ্ণনাত্মক ভাষাবিজ্ঞান অনুসৰি অসমীয়া ভাষাৰ ব্যঞ্জন ধ্বনিৰ প্ৰায়োগিক দিশৰ এক সমীক্ষাত্মক অধ্যয়ন

- উলুপী দাস -
স্নাতকোত্তৰ চতুৰ্থ ষাণ্মাষিক

বৰ্ণনাত্মক ভাষাবিজ্ঞান হৈছে ভাষাবিজ্ঞানৰ এক প্ৰধান অংগ। বৰ্ণনাত্মক ভাষাবিজ্ঞানৰ স্তৰকেইটা হ'ল-

ক) ধ্বনিতত্ত্ব
খ) ৰূপতত্ত্ব
গ) বাক্যতত্ত্ব
ঘ) অৰ্থতত্ত্ব

বৰ্ণনাত্মক ভাষাবিজ্ঞান অনুসৰি অসমীয়া ভাষাৰ ব্যঞ্জন ধ্বনি তেইশটা। অসমীয়া ভাষাৰ বৰ্ণমালাত যিমানবোৰ আখৰ প্ৰয়োগ কৰা হয়, উচ্চাৰণত সেই সকলোবোৰ পোৱা নাযায়। সংস্কৃত ভাষাৰ অনুৰূপে ব্যঞ্জন বৰ্ণমালাত একচল্লিশটা ব্যঞ্জন পোৱা যায়। একচল্লিশটা ব্যঞ্জনৰ বিপৰীতে উচ্চাৰণৰ দিশত অসমীয়া ভাষাত কেৱল তেইশটা ব্যঞ্জন ধ্বনিহে পোৱা যায়। উচ্চাৰণৰ স্থান আৰু উচ্চাৰণৰ ধৰণ অনুসৰি অসমীয়া ব্যঞ্জন ধ্বনিসমূহৰ তালিকা তলত দিয়া হ'ল -

ওপৰত উল্লেখ কৰা ব্যঞ্জন ধ্বনিসমূহে অসমীয়া ভাষাৰ বিশেষ ধ্বনি তাত্ত্বিক বৈশিষ্ট্য বহন কৰিছে। চ আৰু ছ বাননৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰয়োগ হ'লেও ইয়াৰ উচ্চাৰণ কিন্তু একেটাই।

		দ্বৌষ্ঠ্য	দন্তমূলীয়	তালব্য	কণ্ঠ বা পশ্চ তালব্য	কণ্ঠনালীয়
স্পৰ্শ	অল্পপ্ৰাণ	প ব	ত দ		ক গ	
	মহাপ্ৰাণ	ফ ভ	থ ধ		খ ঘ	
উষ্ম			চ জ		স	হ
নাসিক্য		ম	ন		ঙ	
পাশ্বিক			ল			
কম্পিত			ৰ			
অৰ্দ্ধস্বৰ		ৱ		য়		

জ, য আৰু ঝ এই তিনিওটাৰে প্ৰতিনিধিত্বকাৰী ধ্বনি হ'ল কেৱল জ। সংস্কৃতৰ দন্ত্য আৰু মূৰ্ধন্য ধ্বনিৰ সুকীয়া সুকীয়া উচ্চাৰণ পৰিহাৰ কৰি ই দন্তমূলীয় ধ্বনিত পৰিণত হৈছে। 'শ', 'ষ' আৰু 'স' এই উষ্ম বৰ্ণকেইটাৰ উচ্চাৰণৰ পাৰ্থক্য নোহোৱা হৈ কেৱল স/x/ ধ্বনিহে উচ্চাৰিত হ'ল। 'ৰ', 'ঢ়' আৰু 'ড়' এই তিনিওটাৰে সুকীয়া উচ্চাৰণ অসমীয়া ভাষাত নাই। তাৰ পৰিবৰ্তে কেৱল ৰ ধ্বনিহে উচ্চাৰিত হ'লগৈ। 'ং' হ'ল 'ঙ' 'ৰ' বিকল্প ৰূপ, 'ৎ' হ'ল ব্যঞ্জনান্ত 'ত' ৰ ৰূপ আৰু 'ঃ' আৰু 'ঁ' আন ধ্বনিৰ লগত মিলি উচ্চাৰিত হয়। 'ঃ', 'ৰ' উচ্চাৰণ 'হ', 'ৰ' দৰে আৰু 'ঁ' উচ্চাৰিত নাসিক্য প্ৰৱণতা মনকৰিবলগীয়া। সংস্কৃত ব্যঞ্জন বৰ্ণমালাৰ আৰ্হিত অসমীয়া ব্যঞ্জনৰ প্ৰয়োগ হ'লেও উচ্চাৰণ অনুসৰি ই সীমিত হ'ল আৰু নতুন বিশেষত্বও লাভ কৰিলে।

অসমীয়া ব্যঞ্জন ধ্বনিসমূহৰ আদ্য, মধ্য আৰু অন্ত্য প্ৰয়োগ তলত দেখুওৱা হ'ল -

ক/k/ ঃ ই কণ্ঠ, স্পৰ্শ, অঘোষ, অল্পপ্ৰাণ ধ্বনি। এই ধ্বনি শব্দৰ আদি, মধ্য আৰু অন্ত্য এই তিনিও স্থানতে প্ৰয়োগ হয়।

<u>আদ্য</u>	<u>মধ্য</u>	<u>অন্ত্য</u>
কল	বুকু	ভোক

খ/k^h/ ঃ ই কণ্ঠ, স্পৰ্শ, অঘোষ, মহাপ্ৰাণ ধ্বনি। এই ধ্বনি শব্দৰ আদি, মধ্য, অন্ত্য সকলো স্থানতে ব্যৱহাৰ হয়।

<u>আদি</u>	<u>মধ্য</u>	<u>অন্ত্য</u>
খক	মাখন	মুখ

গ/g/ ঃ ই কণ্ঠ, স্পৰ্শ, সঘোষ, অল্পপ্ৰাণ ধ্বনি। গ ধ্বনি শব্দৰ তিনিও স্থানত প্ৰয়োগ হয়।

আদ্য	মধ্য	অন্ত্য
গুবৰুৱা	আগলি	অপাৰগ

ঘ/g^h/ ঃ ই কণ্ঠ, স্পর্শ, সঘোষ, মহাপ্ৰাণ ধ্বনি। এই ধ্বনি শব্দৰ আদ্য, মধ্য, অন্ত্য সকলো স্থানতে বহে।

আদ্য	মধ্য	অন্ত্য
ঘুমটি	বিঘিনি	মাঘ

ঙ/z/ ঃ ই কণ্ঠ, নাসিক্য, সঘোষ ধ্বনি। এই ধ্বনি শব্দৰ আদি স্থানত প্ৰয়োগ নহয়; মধ্য আৰু অন্ত্য স্থানতহে প্ৰয়োগ হয়।

মধ্য	অন্ত্য
ৰঙালী	খঙ

ত/t/ ঃ ই দন্তমূলীয়, স্পর্শ, অঘোষ, অল্পপ্ৰাণ ধ্বনি। এই ধ্বনি শব্দৰ আদি, মধ্য, অন্ত্য তিনিও স্থানত প্ৰয়োগ হোৱা দেখা যায়।

আদ্য	মধ্য	অন্ত্য
তিল	অতিথি	গীত

থ/t^h/ ঃ ই দন্তমূলীয়, স্পর্শ, অঘোষ, মহাপ্ৰাণ ধ্বনি। শব্দৰ আদ্য, মধ্য আৰু অন্ত্য এই তিনিও স্থানতে এই ধ্বনি ব্যৱহৃত হয়।

আদ্য	মধ্য	অন্ত্য
থুৰীয়া	পথিক	ৰথ

দ/d/ ঃ ই দন্তমূলীয়, স্পর্শ, সঘোষ, অল্পপ্ৰাণ ধ্বনি। শব্দৰ সকলো স্থানতে এই ধ্বনি প্ৰয়োগ হয়।

আদ্য	মধ্য	অন্ত্য
দুখ	ভদৰী	ৰ'দ

ধ/d^h/ ঃ ই দন্তমূলীয়, স্পর্শ, সঘোষ, মহাপ্ৰাণ ধ্বনি। এই ধ্বনি শব্দৰ আদ্য, মধ্য আৰু অন্ত্য এই তিনিও স্থানতে বহে।

আদ্য	মধ্য	অন্ত্য
ধৰণী	গধুৰ	অৱৰোধ

ন/n/ ঃ ই দন্তমূলীয়, নাসিক্য, সঘোষ ধ্বনি। এই ধ্বনি শব্দৰ আটাইকেইটা স্থানতে ব্যৱহাৰ হয়।

আদ্য	মধ্য	অন্ত্য
নানান	সনাতন	মান

প/p/ ঃ ই দ্বৌষ্ঠ্য, স্পর্শ, অঘোষ, অল্পপ্ৰাণ ধ্বনি। প ধ্বনিৰ ব্যৱহাৰ শব্দৰ সকলো স্থানতে পোৱা যায়।

আদ্য	মধ্য	অন্ত্য
পকা	কপাল	সাপ

ফ/p^h/ ঃ ই দ্বৌষ্ঠ্য, স্পর্শ, অঘোষ, মহাপ্ৰাণ ধ্বনি। এই ধ্বনি শব্দৰ আদ্য, মধ্য আৰু অন্ত্য এই তিনিও স্থানতে প্ৰয়োগ হয়।

আদ্য	মধ্য	অন্ত্য
ফুল	সফল	জিৰাফ

ব/b/ ঃ ই দ্বৌষ্ঠ্য, স্পর্শ, সঘোষ, অল্পপ্ৰাণ ধ্বনি। শব্দৰ তিনিও স্থানতে এই ধ্বনি ব্যৱহাৰ হয়।

আদ্য	মধ্য	অন্ত্য
বাবৰি	আবুৰ	চাহাৰ

ভ/b^h/ ঃ ই দ্বৌষ্ঠ, স্পর্শ, সঘোষ, মহাপ্ৰাণ ধ্বনি। এই ধ্বনি শব্দৰ আদ্য, মধ্য আৰু অন্ত্য এই তিনিও স্থানতে প্ৰয়োগ হয়।

আদ্য	মধ্য	অন্ত্য
ভকত	গাভৰু	সুলভ

ম/m/ ঃ ই দ্বৌষ্ঠ্য, নাসিক্য, সঘোষ, অল্পপ্ৰাণ ধ্বনি। এই ধ্বনি শব্দৰ সকলো স্থানতে ব্যৱহৃত হয়।

আদ্য	মধ্য	অন্ত্য
মামা	সমীৰণ	ধুমধাম

চ/s/ ঃ ই দন্তমূলীয়, অঘোষ, উষ্ম ধ্বনি। শব্দৰ সকলো স্থানতে এই ধ্বনিৰ প্ৰয়োগ হয়।

আদ্য	মধ্য	অন্ত্য
চকু	আচাৰ	সংকোচ

জ/z/ ঃ ই দন্তমূলীয়, সঘোষ, উষ্ম ধ্বনি। এই ধ্বনি আদ্য, মধ্য আৰু অন্ত্য এই তিনিও স্থানতে ব্যৱহৃত হয়।

আদ্য	মধ্য	অন্ত্য
জীয়াৰী	ৰজা	বনজ

স/x/ ঃ ই পশ্চতালব্য বা কণ্ঠ, অঘোষ, উষ্ম ধ্বনি। এই ধ্বনি শব্দৰ সকলো স্থানতে বহে।

আদ্য	মধ্য	অন্ত্য
সত্য	অসম	সুবাস

হ/h/ ঃ ই কণ্ঠনালীয়, সঘোষ, উষ্ম ধ্বনি। শব্দৰ আদ্য, মধ্য, অন্ত্য তিনিও স্থানতে এই ধ্বনি প্ৰয়োগ হয়।

আদ্য	মধ্য	অন্ত্য
হাঁহি	অহৰহ	মাহ

ল/l/ ঃ ই দন্তমূলীয়, সঘোষ, পাশ্বিক ধ্বনি। এই ধ্বনি শব্দৰ আদ্য, মধ্য আৰু অন্ত্য তিনিও স্থানতে প্ৰয়োগ হোৱা দেখা

যায়।

আদ্য	মধ্য	অন্ত্য
লাভ	মালা	আমোল

ৰ/r/ ঃ ই দন্তমূলীয়, সঘোষ, কম্পিত ধ্বনি। এই ধ্বনি প্ৰয়োগ শব্দৰ সকলো স্থানতে পোৱা যায়।

আদ্য	মধ্য	অন্ত্য
ৰামায়ণ	আৰাম	ময়ূৰ

ৱ/w/ ঃ ই দ্বৌষ্ঠ্য, সঘোষ, অৰ্দ্ধস্বৰ ধ্বনি। এই ধ্বনি সাধাৰণতে শব্দৰ আদি স্থানত প্ৰয়োগ নহয়। দুটা বিদেশী শব্দৰ ক্ষেত্ৰত আদ্য স্থানত প্ৰয়োগ হোৱা দেখা যায়। যেনে- ৱাল্টাৰ, ৱাকমেন আদি। ইয়াৰ মধ্য আৰু অন্ত্য প্ৰয়োগ তলত দিয়া হ'ল-

মধ্য	অন্ত্য
ব্যৱহাৰ	পাৱ

য়/y/ ঃ ই তালব্য, সঘোষ, অৰ্দ্ধস্বৰ ধ্বনি। এই ধ্বনি একাকী ৰূপত শব্দৰ মধ্য আৰু অন্ত্য স্থানত প্ৰয়োগ হয়।

মধ্য	অন্ত্য
বায়ন	বিদায়

অসমীয়া ভাষাৰ স্বৰ ধ্বনি আৰু ব্যঞ্জন ধ্বনি এই দুয়োৰে উচ্চাৰণত জিভাই প্ৰধান ভূমিকা গ্ৰহণ কৰে। ব্যঞ্জন ধ্বনিৰ ক্ষেত্ৰত কি কি ধ্বনিযন্ত্ৰৰ সহায়ত ধ্বনিবোৰ উচ্চাৰিত হৈছে, ধ্বনিবোৰ উচ্চাৰণত আংশিকভাৱে বতাহে বাধা পাইছে নে সম্পূৰ্ণভাৱে বাধা পাইছে আদি দিশবোৰ লক্ষ্য কৰিবলগীয়া।

প্ৰসঙ্গ পুথি ঃ-
ক) অসমীয়া, বাংলা আৰু উড়িয়া ভাষাৰ তুলনামূলক অধ্যয়ন- দীপ্তি ফুকন পাটগিৰি, প্ৰকাশক- বনলতা।
খ) অসমীয়া ভাষাৰ ইতিহাস- ড° ৰমেশ পাঠক, প্ৰকাশক- অশোক বুক ষ্টল। ❑❑❑

মহৎ লোক বাণী

- পৃথিৱীৰ আটাইতকৈ বেয়া কাম হৈছে আনৰ সুনাম নষ্ট কৰা - ৰামকৃষ্ণ পৰমহংস -
- খঙে অন্য ব্যক্তিৰ অপকাৰ কৰাৰ বহু আগতেই তোমাৰ অপকাৰ কৰে - মহৰ্ষি -
- কিতাপ পঢ়াটো হ'ব কেৱল সময়ৰ অপচয় যদিহে তাৰ পৰা পোৱা শিক্ষা কিবা নহয় কিবা প্ৰকাৰে নিজৰ কামত লগাব নোৱাৰি - হোমেন বৰগোহাঞি -
- বহু কথা জনা জনকেই জ্ঞানী বুলি নকয়, জনা কথাক যথাযথ প্ৰয়োগ কৰিব পৰাজনহে জ্ঞানী - লেনিন -.
- ইচ্ছাকৃতভাৱে কৰা অপব্যয়ৰ ফলত জন্ম পায় কষ্টদায়ক অকাংক্ষাৰ - টমাছ মুলাৰ -
- ভাগ্যৰ প্ৰেমত বন্দী নহ'বা, নহলে প্ৰতাৰিত হবা - বেকন -
- চয়তানক পৰাভূত কৰা মোক্ষম অস্ত্ৰপাত হৈছে প্ৰেম - বব মাৰ্লী -

(সংগ্ৰাহক ঃ সুমিতা ৰাভা, উঃ মাঃ প্ৰথম বৰ্ষ)

শিশু, নাৰী অধিকাৰ আৰু নবেল বঁটা

- ড° আব্দুল হক আহমেদ -
অধ্যাপক, অৰ্থনীতি বিভাগ

সমাজৰ পৰা অশান্তিৰ প্ৰধান কাৰকবোৰ হিংসা, যুদ্ধ-বিগ্ৰহ, মৰা-কটা, খিয়লা-খিয়লি, আৰ্থ-সামাজিক বঞ্চনা আদিবোৰ নাইকিয়া হ'লেও সঁচা অৰ্থত শান্তি স্থাপন হোৱা বুলি ক'ব পৰা নাযাব। মানুহ হিচাপে সকলোৰে বাবে নুন্যতম মানব অধিকাৰ সমূহ সুৰক্ষিত আৰু নিশ্চিত কৰিব পাৰিলেহে পূৰ্ণ ৰূপত সমাজত শান্তি স্থাপন হ'ব। বৰ্তমানো সমগ্ৰ বিশ্বত বিশেষকৈ তৃতীয় বিশ্বৰ দেশ সমূহত সমাজৰ এক বৃহৎ অংশ অধিকাৰ কৰি থকা শিশুসকল আৰু নাৰীসকল নানা প্ৰকাৰে নিষ্পেষিত হৈ আছে। প্ৰচলিত সমাজ ব্যৱস্থাত এইসকল কেৱল শোষণ-নিষ্পেষনৰে বলী হৈ থকা নাই বৰং আন পণ্যৰ দৰে মানৱ সৰবৰাহৰ দ্বাৰা নিপীড়িত হৈ আছে। এই দুই প্ৰকাৰৰ মানৱ উৎপীড়ন নিৰ্মুল কৰিব পাৰিলেহে সমাজৰ প্ৰকৃত উন্নয়নৰ লগতে শান্তি প্ৰাপ্তিৰ স্তৰ উৰ্ধগামী হ'ব বুলি ক'ব পৰা যাব। নানা প্ৰত্যাহ্বান, আহুকাল আৰু জীৱন সংকটকো নেওচি শিশু আৰু নাৰী অধিকাৰ সুৰক্ষাৰ বাবে নিৰৱচ্ছিন্নভাৱে সংগ্ৰামত ব্ৰতী হৈ থকা দুগৰাকী ব্যক্তিক ২০১৪ বৰ্ষৰ শান্তিৰ নবেল বঁটা প্ৰদানে মানৱ অধিকাৰৰ এক অভিনৱ দিশৰ উন্মেষ ঘটাইছে।

সংসাৰত মানবতাতকৈ যে শ্ৰেষ্ঠ কোনো ধৰ্ম নাই এই কথা প্ৰমাণ কৰাৰ বাবে সমাজত যুগে যুগে নানা মনীষিৰ জন্ম হৈ আহিছে। ভোগ সৰ্ব্বোচ্চ ধ্যান ধাৰণাৰ উৰ্ধত গৈ প্ৰকৃত মানৱতাৰ ধ্বজাবাহী ক্ষনজন্মা মনিষী এচিয়া মহাদেশৰে চুবুৰীয়া দুই চিৰবৈৰী দেশ ক্ৰমে ভাৰতবৰ্ষ আৰু পাকিস্তানতেই বিদ্যমান। কৈলাস সত্যাৰ্থী আৰু মালালা ইউচুফজাইক ২০১৪ বৰ্ষৰ সন্মানীয় শান্তিৰ নবেল বঁটা প্ৰদানে সমগ্ৰ বিশ্ববাসীক পুনৰবাৰ ভবাই তুলিলে যে এনে অঞ্চলতে মহাত্মা গান্ধীৰ দৰে অহিংসাৰ ধ্বজাবাহীৰ জন্ম হৈছিল। এই দুগৰাকী মনীষিয়ে মানৱ অধিকাৰৰ প্ৰধান দুটা দিশ ক্ৰমে বঞ্চিত নিষ্পেষিত শিশু শ্ৰমিকৰ মঙ্গলাৰ্থে আৰু নাৰী শিক্ষা-অধিকাৰৰ সংগ্ৰামত হাতে-কামে জড়িত হৈ ত্যাগৰ অপৰিসীম নজিৰ দাঙি ধৰিলে। নৱেল বঁটা প্ৰাপক দুয়োগৰাকী ব্যক্তিৰ সংক্ষিপ্ত কাৰ্য্যাৱলী আলোচনাৰ্থে এই নিবন্ধৰ অৱতাৰণা কৰা হৈছে।

কৈলাস সত্যাৰ্থী ঃ ২০১৪ চনৰ শান্তিৰ নবেল বঁটাৰে সন্মানীত কৈলাস সত্যাৰ্থীৰ জন্ম হয় ১৯৫৪ চনৰ ১১ জানুৱাৰীত মধ্য প্ৰদেশৰ বিদিশা জিলাৰ মপ্ৰ নামে ঠাইত। তেওঁৰ পিতৃৰ নাম ৰামপ্ৰসাদ শৰ্ম্মা আৰু মাতৃৰ নাম চিৰজী বাঈ। বিদ্যালয় পৰ্য্যায়ৰ শিক্ষান্তত তেওঁ ইলেকট্ৰনিক বিভাগত ইঞ্জিনিয়াৰিং অধ্যয়ন কৰে। ইলেকট্ৰনিক বিভাগৰ উচ্চ ডিগ্ৰীধাৰী সত্যাৰ্থীয়ে জীৱন-জীৱিকাৰ দৌৰত প্ৰতিযোগিতা কৰাৰ পৰিৱৰ্তে সমাজৰ বঞ্চিত-নিষ্পেষিত শিশু, শিশু-শ্ৰমিক সকলৰ মুক্তিৰ বাবে জীৱন জুৰি অহোপুৰুষাৰ্থ কৰি সমগ্ৰ বিশ্বত এক জীৱন্ত কিম্বদন্তী হৈ পৰিছে। উচ্চ শিক্ষা শেষ কৰাৰ পিছত তেওঁ ভূপালৰ এখন বিশ্ববিদ্যালয়ত অধ্যাপক হিচাপে কৰ্ম্মত যোগ দিছিল। অধ্যাপনাত যেন তেওঁৰ মন নবহিল। হাজাৰ হাজাৰ বঞ্চিত নিষ্পেষিত আৰু শোষনৰ বলী হৈ থকা শিশু শ্ৰমিকসকলে যেন তেওঁক হাত বাউল দি মাতি আছিল। শিশুসকলৰ বেদনাক্লিষ্ট মুখবোৰ আৰু তেওঁলোকৰ কৰুন চাওনিবোৰ তেওঁক সন্মানীয় অধ্যাপনাৰ নিচিনা বৃত্তিৰ পৰা আঁজুৰি আনিলে। ১৯৮০ চনত অধ্যাপনা বৃত্তিৰ পৰা প্ৰস্থান

কৰাৰ পৰাই 'বচপন বচাও' অভিযানৰ মাজেৰে এটি দুটি নহয় প্ৰায় ৮৪ হাজাৰ শিশুৰ যেন তেওঁ জীৱন আৰু সংস্থাপন দাতা হৈ পৰিল।

শিশুকালৰ পৰা সমাজত দেখা পোৱা শিশু শ্ৰমিক সকলৰ বাবে কিবা কৰাৰ হাবিয়াসৰ বশৱৰ্তী হৈ কৈলাস সত্যাৰ্থীয়ে পোনতে এটা ফুটবল ক্লাৱ গঠন কৰে। ফুটবল ক্লাৱটোৰ জৰিয়তে আৰ্জ্জিত পুঁজিৰে তেওঁ শিশু শ্ৰমিক সকলৰ শিক্ষা গ্ৰহণৰ বাবে লাগতিয়াল মাচুল আৰু কিতাপ-কাগজৰ যোগান ধৰিছিল। কিছু শিশুক মুক্ত কৰি শিক্ষা গ্ৰহণৰ সুঁতিত আনিব পাই তেওঁ দুগুনে উৎসাহিত হয় আৰু অবিৰত ভাবে শ্ৰমিক শৃঙ্খল তথা মানব সৰবৰাহৰ পৰা শিশুক মুক্ত কৰাত লাগি থাকে। এই কাৰ্য্যত ব্ৰতী হৈ তেওঁ বহুতো প্ৰত্যাহ্বানৰ সন্মুখীন হোৱাৰ উপৰিও প্ৰত্যক্ষ শাৰীৰিক আক্ৰমণৰ বলী হ'ব লগীয়া হয়। সকলোবোৰ কাৰ্য্য পৰিচালনাৰ পৰিক্ৰমাত তেওঁ সদায় প্ৰচাৰ বিমুখ হৈ থাকিব বিচাৰিছিল আৰু সংবাদ মাধ্যমৰ পৰা আঁতৰি ফুৰিছিল। তেওঁৰ এনে মানসিকতাই প্ৰতিপন্ন কৰিলে যে সঁচা অৰ্থত তেওঁ এজন সমাজসেৱী লোক আৰু তাৰ ফলশ্ৰুতি হিচাপে তেওঁলৈ, বিশ্ববাসীৰ এই স্বীকৃতি। শিশুৰ প্ৰকৃত অধিকাৰ সাব্যস্তৰ বাবে জীৱন জুৰি চলোৱা সংগ্ৰামত সমান্তৰালভাৱে 'বচপন বচাও', 'গুড ওৱেভ', 'বাল আশ্ৰম' আদি অভিযান অব্যাহত ৰাখি তেওঁ অভিযান এচিয়াৰ আন দেশবোৰলৈও সম্প্ৰসাৰিত কৰাৰ ব্যৱস্থা হাতত লৈছে।

শিশুৰ অধিকাৰ সাব্যস্ত কৰা আৰু তেওঁলোকৰ সুৰক্ষাৰ বাবেহে যেন এনে এগৰাকী মহীষিৰ জন্ম হৈছে এইখন ভাৰতবৰ্ষত যিয়ে কোনো পৰিস্থিতিত থমকি ৰোৱা নাই। এনেহেন ত্যাগ-সৰ্ব্বোচ্চ কৰ্মৰাজিৰ বাবেই তেওঁ বিশ্বৰ সৰ্ব্বোচ্চ সন্মান 'শান্তিৰ নবেল বঁটা'ৰ বাবে যোগ্য। তেওঁ আশা কৰে যে এনে এখন সমাজ গঢ়ি উঠক যিখন সমাজ শিশু সকলৰ বাবে অনুকুল।

মালালা ইউচুফজডাই ঃ কৈলাস সত্যাৰ্থীৰ সমান্তৰালকৈ আমাৰ চুবুৰীয়া ৰাষ্ট্ৰ পাকিস্তানৰ এগৰাকী ষোড়ষীকো যুটীয়াভাবে ২০১৪ বৰ্ষত সন্মানীয় শান্তিৰ নবেল বঁটাৰে বিভূষিত কৰা হৈছে। সত্যাৰ্থীয়ে প্ৰচাৰ মাধ্যমৰ পৰা আঁতৰি থকাৰ বিপৰীতে অৱশ্যম্ভাবী পৰিস্থিতি হেতু এইগৰাকী নবেল বঁটা প্ৰাপক সংবাদ মাধ্যমত বিশেষ স্থান পায়। ভয়াবহ তালিবানীৰ অগ্নেয়াস্ত্ৰকো কেৰেপ নকৰি অবিৰতভাবে নাৰী শিক্ষা আৰু নাৰী অধিকাৰৰ সংগ্ৰামত ব্ৰতী হৈ থকা মালালা ইউচুফজাই সংবাদ শিৰোনাম দখল কৰা তেনেই স্বাভাৱিক। অকল তালিবানৰ ধমকিয়ে নহয় তেওঁলোকৰ দ্বাৰা প্ৰত্যক্ষভাবে আক্ৰান্ত হৈ মৃত্যুৰ দুৱাৰদলিৰ পৰা উভতি অহা মালালাই বিশ্ববাসীক আশ্চৰ্য্যচকিত কৰি তুলিছে। নাৰীৰ শিক্ষা অধিকাৰ সাব্যস্ত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত আপোচহীন সংগ্ৰাম অব্যাহত ৰখা অটল-আত্মবিশ্বাসী, মেধাসম্পন্ন আৰু দৃঢ়মনা মালালাই হ'ল বিশ্বৰ কণিষ্ঠতম নবেল বঁটা বিজয়ী। নবেল বঁটা প্ৰাপক মালালা বিশেষভাৱে সংবাদ শিৰোনামত আহে ২০১২ চনৰ ৯ অক্টোবৰ তাৰিখে। নাৰী শিক্ষা আৰু অধিকাৰৰ বিৰুদ্ধাচাৰন কৰা তালিবান সকলৰ বন্দুকৰ গুলিয়ে সেইদিনা তেওঁৰ বাওঁ কপালেৰে মূৰ ভেদিছিল।

১৯৯৭ চনৰ ১২ জুলাই তাৰিখে পাকিস্তানৰ স্বাত উপত্যকাত মিংগুৰাৰ পষ্টুন জনগোষ্ঠীৰ জিয়াউদ্দিন ইউচুফজাইৰ ঔৰষত আৰু টুৰপেকাই ইউচুফজাইৰ গৰ্ভত এইগৰাকী ব্যতিক্ৰমী দুসাহসিক ছোৱালী মালালা ইউচুফজাই জন্ম হৈছিল। বিদ্যালয় জীৱনৰ ১২ বছৰ বয়সৰ পৰাই নাৰী শিক্ষা আৰু কন্যা শিশুৰ অধিকাৰ সাব্যস্তৰ বাবে সংগ্ৰাম চলাব ধৰা ছোৱালীজনী ২০১২ চনৰ ৯ অক্টোবৰৰ বৰ্বৰোচিত আক্ৰমনৰ পিছত জীয়াই থাকিব বুলি কোনেও বিশ্বাস কৰা নাছিল। কিন্তু কন্যা শিশু অধিকাৰৰ সবল সংগ্ৰামী এইগৰাকী কিশোৰীৰ ওচৰত যেন নিয়তিও সেও মানিলে। মূৰত গুলি লগাৰ পিচতো অত্যাধুনিক চিকিৎসাৰ বলত আৰু সমগ্ৰ বিশ্বৰ শুভাকাংক্ষীৰ আশীষত তেওঁ আৰোগ্য লাভ কৰে। মৃত্যুৰ দুৱাৰদলিৰ পৰা ঘূৰি অহা মালালাই যেন পৃথিৱীখনক নতুন ৰূপত দেখা পালে য'ত তেওঁ ১৬ সংখ্যক ওপজা দিনৰ আৰম্ভৰ দেখা পালে। ২০১৩ চনত আৰোগ্য লাভ কৰিয়ে তেওঁ ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ নিচিনা অনুষ্ঠানত বিশ্বক উদ্দেশ্যি হৃদয়স্পৰ্শী ভাষন প্ৰদান কৰিব পাৰিছে। তেওঁ কন্যা শিশু আৰু নাৰী অধিকাৰৰ সংগ্ৰাম অব্যাহত ৰখাৰ সমান্তৰালকৈ বাৰ্মিংহাম বিশ্ববিদ্যালয়ত ৰসায়ণ বিজ্ঞান অধ্যয়ন কৰি আছে। তেওঁৰ জীৱনৰ নিৰাপত্তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি সমগ্ৰ বিশ্ববাসীৰ বিভিন্ন সংস্থাই বাৰ্মিংহামত থাকিয়েই অধ্যয়ন অব্যাহত ৰখাৰ কামনা

কৰে। ইয়ে প্ৰমান কৰে যে সমগ্ৰ বিশ্ববাসীয়ে যেন মালালাৰ পক্ষত থিয় দিছে আৰু তেওঁৰ সুৰত সুৰ মিলাই নাৰী অধিকাৰ ৰক্ষাৰ সংকল্প গ্ৰহণ কৰিছে। উল্লেখযোগ্য যে ২০১৩ চনত মালালাৰ জন্মদিনটোতে ৰাষ্ট্ৰ সংঘৰ মজিয়াত উদাত্ত ভাষণ প্ৰদানকাৰী কণিষ্ঠতম কিশোৰী হিচাপে পৰিগণিত হোৱা দিনটো 'মালালা দিবস' হিচাপে ঘোষণা কৰা হৈছে। সম্প্ৰতি বাৰ্মিংহামত অধ্যয়নৰত কিশোৰীগৰাকী জীৱনৰ কেৱল ১৭ টা বসন্তহে অতিক্ৰম কৰিছে। এনে কম বয়সীয়া ছোৱালী এজনীৰ কৰ্ম্মকাণ্ডই বিশ্ব জনগণৰ স্বীকৃতি পোৱাই নহয় ইয়ে যেন তালিবানৰ বুলেটকো প্ৰতিহত কৰাৰ বাবে যথেষ্ট। কিতাপৰ পোক এইগৰাকী কিশোৰীৰ জ্ঞান আৰু চিন্তা চৰ্চা অতি পৰিপক্ক।

২০১৪ চনৰ শান্তিৰ নবেল বঁটা ঘোষণাৰ দিনাও শ্ৰেণীত ব্যস্ত থকা মালালাই কৰ্ম্মদিন শেষ হোৱাতহে তেওঁৰ প্ৰথম প্ৰতিক্ৰিয়া প্ৰকাশ কৰে। তেওঁৰ প্ৰথম প্ৰতিক্ৰিয়াৰ উক্তি সমূহে জ্ঞান আৰু চিন্তাৰ পৰিপক্কতাৰ পৰিচয় দাঙি ধৰে। শ্ৰেণী চলি থাকোঁতে শিক্ষকৰ মুখেৰে নবেল বঁটা পোৱাৰ খবৰ পায় যদিও মালালাই পাঠ্য গ্ৰহণতহে ব্যস্ত থাকিছিল। শ্ৰেণী সমূহ শেষ হোৱাৰ পিছত তেওঁৰ সতীৰ্থ সকলৰ আগত প্ৰথম প্ৰতিক্ৰিয়া প্ৰকাশ কৰি কয়- "শিক্ষাৰ প্ৰসাৰৰ হকে কাম কৰি থকা সহস্ৰ শিশু আৰু যুৱক-যুৱতী সকলক মোৰ বঁটা প্ৰাপ্তিৰ খবৰে আশাৰ ৰেঙনি দেখুৱাব বুলি মোৰ বিশ্বাস। কেতিয়াবা আমি ভাবোঁ যে আমি শিশু বা কিশোৰ-কিশোৰী বাবেই আমাৰ কামৰ কোনো প্ৰভাৱ সমাজত নপৰে। মোৰ এই বঁটা প্ৰাপ্তিয়ে প্ৰমান কৰিলে যে আমাৰ দৰে শিশু, কিশোৰ-কিশোৰীৰ কামৰো সমাজত প্ৰভাৱ পৰে আৰু মহৎ পৰিবৰ্ত্তনৰ সূচনা কৰিব পাৰে।" শিশু আৰু নাৰী শিক্ষা আৰু অধিকাৰ সংগ্ৰাম অব্যাহত ৰখাৰ বাবে ই এক বিশ্বজনীন বাণী।

❑❑❑

SCUBA DIVING IN NORTH BAY CORAL ISLAND IN ANDAMAN - A THRILLING GEOGRAPHICAL EXPERIENCE AND ADVENTURE TOURISM

- Dr. M. Gopal Singha -
Associate Professor & Head, Geography,
Bikali College, Dhupdhara

Diving in sea water is a very thrilling adventure. This type of adventure is indeed a highly challenging as well as fascinating for the people of North East India where there is no scope for sea or ocean diving. As a professor of Geography having thirty years of teaching experience in various geographical aspects,including oceanography there has always been a very great intention to go practical in the field of marine geography, especially to observe and envisage the varied features such as flora and fauna existing beneath the sea water. In order to fulfill the dream, I accompanied a group of Principals and Professors of Goalpara district who undertook tour and travel with a specific purpose of research on the occasion of Island Tourism Festival in Andaman and Nicobar island during winter vacation.

Scuba diving is a part of various types of diving courses like PADI Open Water Divers, ,Advanced Open Water Divers, Emergency First Respond Rescue Diver Course ,etc. Such diving courses can be taken for short period with a minimum course fees ranging from Rs. 9,000/- to 60,000/- (for minimum 1 day to 45 days courses) by our young boys and girls and earn a living as a diver and can attach with any diving club . Divers from our North East states are serving there as divers/instructors in various sea beaches of islands. Scuba diving is a very short time adventure sea water sport which is mainly carried out to those enthusiastic persons having no

medical problems like heart diseases, diabetes, eyes and any other surgical operation or under any medical treatment. The experience of swimming is not mandatory for the person concerned going for scuba dive. A declaration form is mandatory to fill up before undertaking such a dive. Diving in open sea water in the depth of approximately 50 fathom or near about 300 ft. or less from the surface water is a matter of thrill and danger. In fact, in scuba, a certain area is demarcated which is supposed to free from any dangerous sea elements like , crocodile, sharks,, monster fishes, etc. Diving sites in Andamans are North Bay Island, Cinque Island, North Point, Southeast Reef at Cinque Island, Corruption Rock, Rutland Island, Fish Rock, Bala Reef, Havelock Island, Mac Point, Turtle Bay, etc. Apart from Scuba diving I also undertook anther shallow water coral observation dive which is known as snorkelling. Snorkelling is done with floatation in the rubber tube using mask-glass having an air tube open above the sea water. In this system corals found in the shallow water upto the depth of 10 ft.(approx.) can be observed very nicely without any tension.

Scuba diving was prepared with all the diving water- proof life vest dress provided by Jolly Buoy Dive Club by whom we three persons at a time were provided such diving facility. In the initial stage we three parsons were trained up in the shallow water with the tips of preparation for the dive which took at least 30 minutes to learn the techniques and adjust with the sea water environment. In the very beginning I was preparing myself with swimming exercise as I have a bit swimming habit as I was born in the bank of mighty Barak river in Assam. The diving tips included breathing through mouth, with full preparation comprising of mask –glass, oxygen gas in the backside, waste belt, life vest, etc. Certain signals were taught like i) I am OK, ii) not OK, iii) normalization of ear pressure (when ear fills irritation), iv) Thumbs up for intention to go up, v) thumbs down for intention to go further deeper in the sea beneath, etc. After successful training I was carried away in the deeper sea part by floatation with backside then brought down by turning towards the deeper part. In the hectic showcasing of coral formations of varied and vibrant colours, rocks of various types, flora and aquatic plants and small and big ornamental fishes envisaged during the dive I was highly enchanted and partially fulfilled my dream to observe all such elements. In the final part photography and video recording by a diver from opposite direction keeps the divers in

three men formation for a quite long time under water. This photo session is even more exciting. Apart from the dive exercise a certificate from Jolly Buoy Dive Club, Wandoor, provided a completion certificate on Discover Scuba Diving signed by prop.: Aswini Bala.

Diving in Andaman coral reefs and islands are a unique life time opportunity. This adventure, albeit, risky is more useful and practical oriented for a geographer. Such coral islands are hotspots for one of the richest coral reef ecosystems. Coral reefs, fringing reefs and atolls are broad- based and important marine subject matter quite attached with our discipline. In fact, there are various factors which are responsible for formation of islands as well as gradual subsidence of islands. Corals are living organisms or animals. Many people wrongly interpret coral as lifeless rocks. But in reality, they are animals grow in strong skeletons known as polyps. Some of the coral species found in the islands of Anadaman and Nicobar are Acropora, Pocillopora, Montipora, Fungia, Tubipora, Leptosereis, Grogonians, dugongs, etc.

FUTURISTIC APPROCH IN EDUCATION

- Bhupati Das -
Associate professor, Deptt. of Education

Introducion :

Education is a strong tool to bring about social change and mobility. With the development of science and technoloby there came a great change in human life. The world, today is running very fast. In this fast changing world, in which people are to live, a great variety of activities have been adopted by human kind. People's activities now-a-days-does not belong to present only, because a major part of people's activities tends to remain in future. Acitivites of present is bound to march towards a better future. Resultantly human kind gradually developes a tendency followed by future expectations. People are so anxious of future happanig that many a times it threatenes to existence of realities. in real sense we can not predict what is going to happen. Future happeing takes place as result of natural phenomenon.

No body knows what will happen tomorrow but evvery body is anxcious of tomorrow's happening. Truely speaking, the growing anxiety of future gives birth to a lot of cryses in our thought and action. Future is not curse to human kind. Rather, building up a future with a great variety of noble activities may lead to the progress of the society. So man with high degree of imaginary capacity and powerful thoughts perceives the future with a noble goal. On the other hand, pesimists roam in a world full of anxiety, uncertainity and sorrows.

Future prediction, analysis and observation has been a natural phenomenon through ages. Philosophers, Sceintists and thinkers have developed much time and strength for building up a world where everybody will live in peace, harmony and progress.

In this write up paper a noble attempt has been made to trace a picture of futuristic approach in education which receives great attention from all corner of people.

What is futurology :

Futurology is the philosophy which studies postulating probable and prefarable future. Future studies tries to understand

what is likely to be happened and what is to be continued and what is novel. It seeks to determine the desirable change of future on the basis of past and present study.

Three factors usually distinguish from one another to conduct future research. First, future studies often examines not only possible but also probable, prefarable and wild cat futures. Second, future studies typically attempts to gain a holistic or systematic views based on insisting from a vague of difficult discipline. Third, future studies challenges and unpacks the assumptions behind dominant and collections views of the future. The future thus is not empty the fraught with hidden assumption.

Futurology is a long term study which attemps to develop and promote alternative way of dealing with future events or conditions. With the capacity to alert both Govt. and Private industries to feature problems and future opportunities, futurology is directed towards assistives in intellecual making the term future reserch, future studies and forcasting are also used to describe this field study.

World war Second was the turning point for research on the future. In 1944 Henry Harlay ARNOLD a general in the U.S.A. air force intiated the first technological forecasting project and in 1946 he was instrumental in establishign the RAND cor as a think tank. In recent decades the writing of some futurists such as Daniel Bell and Alvin Toffler with the period of transformation to a higher complex, technological global societies receives great attention from all concerned.

Diversed methodologies are used by futurists to make forecast ranging from simple, informed hunches complex computer analysis. Two general types of forecasting future are exploratory and normative. Exploratoryy forecasts which began with the past by examining historical date and move into the future by projecting probability out come. Normative forecast with market analysis and relevance trees imagine a desire future in order to facilitate the making of decisions that will achieve predicted or preferred future.

Methodologies of Future Studies :

Future practitioners use a wide range of models and methods (theory and practice), many of which come from other academic disciplines.

Future studies takes place as one of its important attributes (starting points) the on-going effort to analyze. This effort includes collecting qualitative data about the possibility, probability and desirability of change. The plurality of the term 'future' in

futurology denotes the rich variety (alternative futures), including the subset of preferable futures (normative futures), that can be studied.

Practitioners of the discipline previously concentrated on present or on attempting to future trends, but more recently they have started to examine social and build question the world oviews behind such scenarios via the method (and others) create preferred visions of the future, and use backcasting to derive alternative implementation strategies. Apart from extrapolation and scenarios, many dozens of methods and techniques are used in futures research.

Future studies also includes normative or preferred futures, but a major contribution involves connecting both extrapolated (exploratory) and normative research to help individuals and organisations to build better social futures amid a (presumed) landscape of shifting social changes. Practitioners use varying proportions of inspiration and research. Futures with highly standardized methodologies, give that evironmental conditions for repeating a predictive scheme are usually quite hard to control for. However, many futurists are informed by scientific techniques. Some historians project patterns observed in past civilizations upon present-day society to anticipate what will happen in the future. Oswald Spengler's 'Decline of the West' argued, for instance, that western society, like imperial Rome, had reached a stage of cultural maturity that would inexorable lead to decline, in measurable ways.

Future studies is often summarized as being concerned with 'three P's and a W' or possible, probable, and preferable futures, plus, which are low probability but high impact events (positive or negative), should they occur. Many futurists, however, do not use the wild cat approach. Rather, they use a typical methodology . It searches for the seeds of change, issues that are likely to move from unknown to the known, from low impact to high impact.

Futures techniques :

While forecasting attempts to predict future it is understood what changes in the present would be required to arrive at envisioned alternative future studies. For example, the scenarios developed by rely on the method. Practitioners of studies classify themselves as futurists (or foresight practitioners).

Shaping alternative futures :

Futurists use alternative possible future - as an important tool. To some extent,

people can determine what they consider probable or desirable using qualitative and quantitative methods. By looking at a variety of possibilities one comes closer to shaping a future, rather than merely predicting it. Shaping alternative future starts by establishing a number of scenarios up scenarios takes place as a process with many stages. One of those stages involves the study of trends. A trend persists long-term and long-range; it affects many societal groups, grows slowly and appears to have a profound basis. In contrast, a fad operates in the short term. shows the vagaries of fashion affects particular societal groups, and spreads quickly but superficially.

Futuristic Approach in Education :

Education in the field of future studies has taken place for some time. Beiginning in the United States of America in the 1960s, it has since developed in many different countries. Futures education can encourage the use of concepts, tools and processes that allow students to think long-term, consquentially, and imaginatively. It generally helps students to -

1. conceptualise more just and sustainable human and planetary future

2. develop knowledge and skill in exploring probable and preferred futures

3. understand the dynamics and influence that human, social and ecological systems have an alternative future.

While future studies remains a relatively new academic tradition, numerous teriary institution around the world teach it. These vary from small programs, or universities with just one or two classes, programs that incorporate futurology into other degrees, (for example in business, environmental studies, development studies and technology studies). Various formal Master-level programs exit on six continents. Finally, doctoral programme around the world have incorporated futurology.

The largest Futures studies program in the world is at Taiwan. Futures Studies is a required coures at the undergraduate level, with between three to five thousand students taking classes on an annual basis. An M A Programme is also offered. Only ten students are accepted annually in the programe. Associated with the programme is the Journal of Futures studies. The founder of the program is Clement Chang. As of 2003, over 40 tertiary education establishment around the world the world were delivering one or more courses in futures studies. The World Futures Studies Fededration has a comprehensive survey of global futures programmes and courses. The Acceleration Studies Foundation maintains an annotated list of primary and

secondary gradute future studies programmes.

Conclusion :

Future studies has been now-a-days a global concern. The recent trend of futures studies has reached a noble attention from all spheres of concious generation. Realy speaking the progress of human kind quite depends on some probable happening and assumtion to which the policy makers and reformers concentrate their utmost attention. Let us conclude our write up by citing some notable quotatoins as developed by future thinkers.

"Any useful idea about the future should appear to be ridiculous" (Jim Dator)

"Take hold of the future or the future will take hold of you" (Patrik Dixon)

"The future is clear to me. What don't understand is the present."(Gerhard Kocher)

"There are no future facts." (Fred Polak)

"A part of our future appears to be evolutionary and unpredictable, and another part looks
developmental and predictable. Our challange is to invent the first and discover the second." (john Smart)

"The problem woth the future is that it keeps becoming the present" (Calvin)

❑❑❑

References :

1. Toffler Alvin - Future shock
2. Dr. Saha Kaberi's Article - Stress and its management
3. Internet Source

तेनसननि सायाव तेनसन

- देनजिं बसुमतारी -
थाखो : गोजोरारि नैथि बोसोर

सासे सुबुं. मुडा बिनि तारगेत खान। तारगेत खानआ जाय खामानि मावनो आखायाव लायो बियाव बिहा मोनसे तारगेत थाखायो। नाथाय बिनि तारगेत खालामनाया फेलें जानायलाय तारगेत खानआ तेनसनआव गोग्लैयो।

देंगलायसो बिनि जुलि जालांबाय। बिहा दा गथ गथायनि सिन्था। बिदिनो बिसोरहा सासे सासे सासैयै साथाम फिसा हौवा जोनोम जाबाय। तारगेत खानआ सानबाय फिसाज्ला फोरखौ मा खामानि मावहोगोन। लिरनाय फरायनायाव लाभ गैया. साख्रि मोना। बिखायनो साथाम फिसाज्लाखौंबो बिजिनेज मावहोबाय।

तारगेत खानआ मोजाङै सानै हयै फिसाज्लाफोरनि थाखाय गंसे बास बायबाय। गिदिर फिसाज्लाखौ ड्राइभार आरो उन्दै सानै फिसाज्लाखौ हेन्दिमेन (दरजा बुग्रा) खालामबाय। नाथाय बासआव फैसा दैखांग्रा (कन्डाकटार) नांगौ। तारगेत खानआ सानो हमबाय। बियो सानै हयै आरोबाव सासे फिसा हौवा जोनोम होबाय आरो बिखौ कन्डाकटार खालामबाय। तारगेत खाननि गोवां मुलाम्फा जाबाय। मुलाम्फानि रांजों बियो गंसे बास बायबावबाय. बेखौ सालायनो थाखाय तारगेत खानआ आरोबाव साब्रै फिसा हौवा जोनोम होबावबाय। तारगेत खान हा सा दाइन फिसा हौवा आरो गंनै बास गारि जाबाय। तारगेत खानहा दा मोसे सिन्था. मोनाबिलियाव गंनैबो बासनि मुलाम्फाखौ मोजाङै सान्नो थाखाय आरोबाव सानै नांबावगौ। बियो सानै हयै आरोबाव सानै फिसा हौवा जोनोम होबावबाय। बिदिनो साननैसो मोजाङै सोलिलांबाय। नाथाय उनाव हालागै गंनै बासब्लाबो मुलाम्फाया लासै लासै खमाय बोवाय। उनावहालागै बिसोरहा आसोल रां आनो जाखाङै जाबाय। थावनि दामखो बांबोबाय। तारगेत खानआ बास गंनैखौ फानहरबाय। बियो बासखौ फानखांना गथ फोरखौ गेलेनायावनो बाहागो लाहोनो सानबाय। गेलेनायावबोथ माथो गोबां थाखा दं। तारगेट खानआ सानिया मिरजा, एलसिया मलिक, मिटचेल जनसन मोननि खोथा सानालासि चचिन तेन्दुलकार, युवरास सिं मोननि खोथा सानबाय। बियो गेलेग्रा फोरखौ सानना नायबाय गासै सा 11 (जिसे) जन नांगौ, नाथाय बिनि सा 10 (जि) जनल फिसाज्ला दं। सासे खम जानायलाय तारगेत खानआ सानबाय आरोबाव सासे फिसा हौवा जोनोम होनानै फिसाज्लाफोरखौ खेलायावनो दिहुननो सै। तारगेत खानआ सानै हयै सासे जोनोम होबाव - बायब्लाबो बियो हिन्जावसो। तारगेत खानहा जोबोर रागा जोंबाय आरो तेनसनआ खर थिखिनि मोनहैबाय बिनि उनाव बियो आरोबाव सासे जोनोम होबावबाय। बिबो हिन्जावसे। तारगेत खानआ आरोबाव बांसिन तेलसन जाखांबाय बिनि सानै फिसा हिन्जावनि सायाब। तारगेत खानआ सानबावबाय बियो सानै हयै आरोबाव सासे जोनोम होबावबाय। नाथाय बिबो हिन्जावसो। तारगेत खानहा तेनसनजोंनो फागला बादि जालांबाय। सा जि फिसाज्ला थानानैबो सासे फिसाज्ला जोनोम होनो थाखाय तारगेट खानआ माब्लाबा माब्लाला गावखौनो गाव जोबोर लाजिसो गारो। माब्लाबा माब्लाबा बियो सानो जदिखौ साथाम हिन्जावआबो हौवा जायो मोनब्ला - सासेखौ गेलेग्रा आरो सानैखौ एक्सपियेर गेलेग्रा खालामगौमोन आरो बियो माब्लाबा सानफ्लाङो जदिखौ साताम हिन्जावनिनो सासे हौवा जायोमोनब्ला गुबुन सानैखौ नायग्रा खालामना हौवा सासेखौ गेलेग्रा खालामगौमोन। नाथाय - 'अबं गसाइनि माया गेलेनाय।' सानखाङो तारगेत खानआ गावनो।

तारगेट खानआ दा सिन्थायाव गोलैबाय - गावनि सा जि फिसा हौवा आरो साथाम हिन्जावखौ बबे खामानियाव थिसनगोन बेखौनो साननानै सोलिगासिनो दं। हर्खाव बियो माब्लाबा गावनो सानफ्लाङो गावनि फिसाफोरखौ सिथारना आरोबाव गोदानै जोनोम होबवनो। नाथाय फिसाफोरनि सायाव बिहा अनखांनाय फैयो।

बिदिनो तारगेत खाना तेनसननि सायाव तेनसन सोलिगासिनो दं। बिनि तेनसन आ दाबो जोबाखौ।

□□□

টকাই জীৱন নহয়

গল্প

- সঞ্জিত মজুমদাৰ -
স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাষিক

সৰুৰে পৰা ৰাজ, দ্বীপ আৰু প্ৰিয়া ভাল বন্ধু আছিল। সিহঁতে একেলগে খেলা-ধুলা কৰিছিল আৰু স্কুললৈ গৈছিল। দৰা-কন্যা আৰু ৰজা-ৰাণী আদি বিভিন্ন খেল খেলি সিহঁতে শৈশৱৰ দিন কটাইছিল। এইদৰে প্ৰিয়াই চতুৰ্থ শ্ৰেণী পালে। এদিন সকলোকে কন্দুৱাই প্ৰিয়াৰ মাক ইহ সংসাৰৰ পৰা গুচি গ'ল। নিচহঁ কণমানি ভাইটিটোক চাবলগীয়া হোৱাৰ বাবে প্ৰিয়াই স্কুললৈ যোৱা বাদ দিলে। প্ৰিয়াৰ দেউতাক আৰ্থিকভাৱে বৰ দুৰ্বল আছিল। দিন হাজিৰা কৰি কোনোৰকম পৰিয়ালটোক পোহপাল দিছিল।

ইফালে বহুদিন প্ৰিয়াৰ লগত খেলিবলৈ নোপোৱাৰ বাবে দ্বীপে এদিন আবেলি প্ৰিয়াহঁতৰ ঘৰলৈ আহিল। আৰু ক'লে - 'বোলা প্ৰিয়া খেলিবলৈ যাওঁ তোমাৰ লগত কিমান দিন হ'ল খেলিবলৈ পোৱা নাই।'

'দ্বীপ বেয়া নাপাবা মোৰ এতিয়া খেলিবলৈ যাবলৈ সময় নাই; দেউতাই পুৱাই কামত গৈছে দেউতা আহি পাবৰ হ'ল, তুমিতো জানাই মোৰ মা আৰু নাই এতিয়া মই বহু কাম কৰিব লগা হৈছে।' - প্ৰিয়াই ক'লে

দ্বীপ সুধিলে - 'তোমাৰ আৰু ঘৰত ডাঙৰ দাদা-বাইদেউ নাই? প্ৰিয়াই ক'লে - 'মোৰ আন কোনো নাই, মোৰ দেউতা, মই আৰু সৰু ভাইটি ৰাকেশ। ৰাকেশক মইয়ে চোৱাচিতা কৰিব লাগে। দেউতা কামলৈ গলে মইয়ে ঘৰৰ সমস্ত কাম চোৱাচিতা কৰিব লাগে। তুমি বেয়া নাপাবা। মই খেলিবলৈ যাব নোৱাৰিম।' দ্বীপে বেজাৰ মনে ঘৰলৈ উভতি আহিল।

আবেলি প্ৰিয়াৰ দেউতাক কামৰ পৰা উভতি অহাত প্ৰিয়াই কান্দি কান্দি ক'লে যে - তাইও লগৰীয়াহঁতৰ লগত স্কুললৈ যাব আৰু সিহঁতৰ লগত খেলিব। কণমানিজনীৰ কথাত দেউতাকে বৰ দুখ পালে। কিছুসময় নীৰৱে থাকি তেওঁ মনতে ভাবিলে যে দ্বিতীয় সংসাৰ পাতি প্ৰিয়াক পঢ়াৰ সুযোগ দিব।

প্ৰিয়াৰ দেউতাকে দ্বিতীয় সংসাৰ কৰিলে। মাহীমাকে প্ৰথম অৱস্থাত সংসাৰ ভালেই চলাইছিল। ল'ৰা-ছোৱালীহালৰ যত্ন লৈছিল। প্ৰিয়াই স্কুললৈ যাব পৰা হ'ল।

দিনচেৰেক পিছত মাহীমাকে প্ৰিয়াক ক'লে যে, তাই আৰু স্কুললৈ যাব নালাগে। ইমানবোৰ কাম মাহীমাকে হেনো অকলে কৰিব নোৱাৰে। ফলত ওৰে দিনটো তাই নানা কামত ব্যস্ত থাকবিলগীয়া হ'ল। সন্ধিয়া দেউতাক কামৰ পৰা উভতি অহাৰ পিছত প্ৰিয়াই স্কুললৈ গৈছিল নে নাই সুধিলে। মাহীমাকে তপৰাই উত্তৰ দিলে - 'যে তাই স্কুললৈ যোৱা নাছিল আৰু কামতো তাইক অকণো সহায় কৰা নাছিল। এই কথাত প্ৰিয়াৰ দেউতাকৰ বৰ খং উঠিল। প্ৰিয়াক এক চৰ মাৰিলে আৰু ক'লে যে - তাইৰ সুখৰ কাৰণে মাহীমাকক অনা হৈছে। বেদনাত প্ৰিয়াই খুউব কান্দিলে। তাইৰ দুখৰ সীমা নোহোৱা হ'ল। দিনক দিনে মাহীমাকে তেওঁলোকক বৰকৈ কষ্ট দিবলৈ ধৰিলে। পুৱা দেউতাকৰ লগত একেলগে খাব বহিলে খাবলৈ পায় আৰু নহ'লে কেতিয়াবা দিনটো নোখোৱাকৈ লঘোনে থাকিব লগা হয়। কেতিয়াবা দুপৰীয়াৰ সাজ প্ৰিয়া আৰু ৰাকেশে খাবলৈ নাপাই ভোকত কাতৰ হৈ থাকে, ৰাকেশ অকণমানি মাত্ৰ স্তনপান কৰিবলৈ এৰিছেহে মাথো। প্ৰিয়াই কেতিয়াবা গাঁৱৰ কাৰোবাৰ ঘৰত গৈ ভাত আছে যদি অলপ দিয়ক আমাৰ বৰ ভোক লাগিছে- এনেকৈ খুজি খায় আৰু ভাইটিকো খুৱায়। গাঁওৰ মানুহে সোধে - 'তহঁতক মহীমাৰাই ভাত নিদিয়ে নেকি?' প্ৰিয়াই মাহীমাকৰ ভয়ত কয় যে আজি সিহঁতৰ ঘৰত চাউলেই নাই।

এদিনাখন আনৰ ঘৰত খাই থকা অৱস্থাত মাহীমাকে প্ৰিয়াক দেখি ক'লে - ঈশ্বৰ মই ভাত বনাই থই তহঁতক বিচাৰি আছো আৰু তহঁতে ইয়াত খাই আছো। গৃহস্থই ক'লে - 'আপোনালোকৰ হেনো আজি চাউলেই নাই।' এইকথাত মাহীমাকৰ বৰ খং উঠিল আৰু সিহঁতক মৰিয়াই মৰিয়াই ঘৰলৈ লৈ আহিল।

এইদৰে বহু কষ্টৰ মাজেৰে প্ৰিয়াহত ডাঙৰ-দীঘল হবলৈ ধৰিলে। প্ৰিয়াৰ আৰু পঢ়া নহ'ল। ইপিনে দ্বীপে পঢ়া-শুনা শেষ কৰি সীমা সুৰক্ষা বাহিনীৰ চাকৰিত যোগ দিলে। তাতেগৈ দ্বীপৰ মনত মাথো প্ৰিয়াৰ কথা মনত পৰি থাকে। যেনিবা সি প্ৰিয়াৰ প্ৰেমতহে পৰিছে। দ্বীপৰ মনটো ঘৰলৈ আহো আহো লাগি আছে কিন্তু ছুটিলৈও বহু দিন বাকী। কিছুদিন পিছত দ্বীপ ছুটি লৈ ঘৰলৈ উভতি আহিল। এদিন সি তাৰ অন্তৰংগ বন্ধু ৰাজক লৈ প্ৰিয়াহঁতৰ ঘৰলৈ গ'ল। আৰু প্ৰিয়াক বিয়াৰ প্ৰস্তাৱ দিলে। প্ৰিয়াই প্ৰথমতে এই প্ৰস্তাৱ মানি ল'বলৈ টান পাইছিল যদিও দ্বীপৰ নানা বুজনিত তাই বিয়াত বহিবলৈ ৰাজি হ'ল।

ইফালে দ্বীপৰ বন্ধু ৰাজেও বহুদিন ধৰি প্ৰিয়াক ভাল পাই আছিল বাবে দ্বীপে প্ৰিয়াক দিয়া প্ৰস্তাটো সহজে ল'ব পৰা নাছিল। সি যিকোনো উপায়ে প্ৰিয়াক দ্বীপৰ পৰা আঁতৰোই আনিবলৈ নানা কুট কৌশল ৰচনা কৰিলে। এদিন দ্বীপৰ দেউতাকক ৰাজে ক'লে যে - দ্বীপে হেনো সাধাৰণ পৰিয়ালৰ ছোৱালী প্ৰিয়াৰ প্ৰেমত পৰিছে। দ্বীপৰ দেউতাকে ৰাজৰ উচতনিত দ্বীপক প্ৰিয়াৰ সৈতে বিবাহ পাশত আৱদ্ধ নহবলৈ সকীয়নি দিলে। দ্বীপ কিন্তু নিজ সিদ্ধান্তত অলৰ-ওচৰ। মাক-বাপেকে প্ৰিয়াক বিয়া নকৰাবলৈ বহুত বুজনি দিছিল যদিও দ্বীপে কোনোপধ্যেই সিদ্ধান্ত প্ৰত্যাহাৰ নকৰিলে। নিৰুপায় হৈ দ্বীপৰ দেউতাকে প্ৰিয়াক দ্বীপলৈ বিয়া কৰায় আনিবলৈ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিলে। পিছে এটা চৰ্ততহে প্ৰিয়াক দ্বীপলৈ বিয়া কৰাব। যদিহে প্ৰিয়াৰ দেউতাকে তেওঁলোকক পঞ্চাছ হাজাৰ টকা যৌতুক দিয়ে। প্ৰিয়াৰ দেউতাকে কোনো পধ্যেই এই প্ৰস্তাৱ মানিব নোৱাৰে, লাগিলে প্ৰিয়াৰ বিয়াই নহওক। কিন্তু পুত্ৰ প্ৰচণ্ড হেচাত দেউতাকে যৌতুকৰ বাবে দিয়া পঞ্চাছ হাজাৰ টকাৰ প্ৰস্তাৱটো উঠাই ল'লে আৰু অনিচ্ছাসত্বেও দ্বীপলৈ প্ৰিয়াক বিয়া কৰাই আনিলে।

কিছুদিন পিছত দ্বীপ আৰু প্ৰিয়াৰ বিয়া হৈ গল। ইফালে দ্বীপৰ ছুটিৰ সময় শেষ হ'ল। ছুটি শেষ কৰি দ্বীপ পুনৰ চাকৰিত যোগদান কৰিবলৈ গল। দ্বীপ গুচি যোৱাৰ পিছতে প্ৰিয়াৰ ওপৰত শাহুৱে অন্যায়-অত্যাচাৰ চলালে। সকলো কাম কাজ কৰাৰ পিছতো কথাই প্ৰতি গালি গালাজ মাৰ ধৰ কৰে। কথাই কথাই বাপেৰৰ ঘৰৰ পৰা কি লৈ আহিছা এইখন ঘৰত। তই মোৰ পুতেকৰ মুৰটো খালি। তোক আৰু হাতেৰে কিমান মাৰিম এইবাৰ তোক ভাতেৰে মাৰিম। ভাত ভালদৰে খাবলৈ নিদিয়া হ'ল। চাকৰণিয়ে মনে মনে খাবলৈ দিয়া গম পাই তাইক ঘৰৰ পৰা ওলাই দিলে আৰু এতিয়া ঘৰৰ সকলো কাম প্ৰিয়াৰ ওপৰত পৰিল।

প্ৰিয়া দুখীয়া ঘৰৰ ছোৱালী আছিল যদিও দেখিবলৈ তেনেই ফুল কুৱৰীৰ দৰে আছিল। এতিয়া তাইক চাবলগীয়া একো নাই। খাবলৈ নোপোৱাৰ বাবে বেমাৰী মানুহৰ দৰে হৈ পৰিছে। দ্বীপে মাজে মাজে ফোনতে ঘৰৰ খবৰ লৈয়ে থাকে, প্ৰিয়াক ফোনটো দিবলৈ ক'লে কয়- এতিয়া বৌৱেৰ ঘৰত নাই, আকৌ কেতিয়াবা কয় কামত ব্যস্ত হৈ আছে। প্ৰিয়াই এদিন দ্বীপৰ ফোনটো পালে আৰু তাৰ পিছত-

দ্বীপ ঃ প্ৰিয়া ভালে আছা

প্ৰিয়া ঃ ওঠ কামুৰি থোথৰ-মোথৰ কৰি ক'লে অ ভালেই আছো।

দ্বীপ ঃ মা-ভন্টিহঁতে ভালেই আছেনে?

প্ৰিয়া ঃ সকলো ভালেই আছে।

দ্বীপ ঃ তোমাৰ অসুবিধা হ'লে কবা তোমাক মই লৈ আহিম।

প্ৰিয়া ঃ মোক লৈ যাবা বৰ ভাল হ'ব...

মাকে টান মাৰি ফোনটো লৈ গ'ল আৰু ক'লে বোৱাৰী ভালেই আছে বোপা, বোৱাৰীক লৈ গ'লে আমাৰো বেয়া লাগিব নহয় ঘৰখন উদং হৈ যাব। তই বোৱাৰীৰ কথা চিন্তা কৰিব নালাগে।

দ্বীপ -'হ'ব মা ঠিক আছে।'

উৰ্মিলা নবৌয়েকৰ লগত ভালেই আছিল কিন্তু মাক-দেউতাকৰ ঢোলৰ চেৱত নাচিব লগাত বাধ্য হ'ল।

কিছু দিন পিছত প্ৰিয়াৰ দেউতাকে জী-জোঁৱাইৰ ঘৰত ভাবিলে ফুৰিও আহিব আৰু প্ৰিয়াক এসাজ খাবলৈও ঘৰলৈ আনিব। মাছে-মাংস লৈ দ্বীপহঁতৰ ঘৰ পালে। দ্বীপৰ মাক-বাপেকে দেখা পাই বহিবলৈ নিদিয়া কৈয়ে সুধিলে টকা ৫০ হাজাৰ আনিছেনে?

প্ৰিয়াৰ দেউতা ঃ নাই অনা

দ্বীপৰ মা ঃ আমিতো এই মাছ-মাংস আনিবলৈ কোৱা নাছিলো কিয় আনিছা এনেকৈ?

প্ৰিয়াৰ দেউতা ঃ ভাবিলো প্ৰিয়াক এবাৰ চাম বুলি আৰু এসাজ খোৱাবৰ বাবে ঘৰলৈ লৈযাম বুলি

দ্বীপৰ মা ঃ আজি যাওক যিদিনা ৫০ টকা লৈ আহিব পাৰিব সেই দিনাহে জীয়েৰক চাব পাৰিব।

বৃদ্ধপ্ৰায় প্ৰিয়াৰ দেউতাক বহুত বেদনা অপমান বুকুতলৈ ঘৰলৈ উভতি গ'ল আৰু কাৰো হাক বাধা নামানি বুঢ়াই হালৰ গৰু, মাটি বাৰী বিক্ৰী কৰি ৫০ হাজাৰ টকা

গোটালে। পুতেক ৰাকেশে ক'লে দেউতা আমি এতিয়া কেনেকৈ চলিম। দেউতা ঃ তহঁত পুৰুষ মানুহে যতে ততে কাম কৰি খাব পাৰিবা কিন্তু মোৰ জীয়েক প্ৰিয়াৰ আজি ৫০ হাজাৰ টকাৰ কাৰণে বৰ কষ্ট হৈছে চাগে তোৰ বাইদেউৰ বৰ কষ্ট হৈছে।

লগতে ময়ো অপমানিত হৈছো আৰু প্ৰিয়াক এবাৰো চাব নাপালো। প্ৰিয়াৰ দেউতাকে বহুত কষ্ট কৰি টকালৈ দ্বীপহঁতৰ ঘৰত উপস্থিত হ'ল কিন্তু প্ৰিয়াৰ দেউতাকে গৈ প্ৰিয়াক আৰু জীৱিত অৱস্থাত নাপালে। বহু শাস্তি দি অৱশেষত আহাৰৰ লগত বিষ দি মাৰিলে। প্ৰিয়াৰ দেউতাই বলীয়াৰ দৰে হ'ল। দেউতাকে কবলৈ ধৰিলে প্ৰিয়া মই তোৰ দেউতা আহিছো এবাৰ চকু মেলি চা এবাৰ দেউতা বুলি মাত প্ৰিয়া। দ্বীপৰ মাকে টানমাৰি পইছাৰ জোলোঙাটো লৈ গ'ল আৰু ক'লে জীয়েৰক ইয়াৰ পৰা লৈ যা, ইয়াত গোল-মাল নকৰিবি।

সিদিনা খনেই দ্বীপে ছুটিলৈ প্ৰিয়া আৰু ভন্টিৰ কাৰণে আ-অলংকাৰ, কাপোৰ-কানিলৈ ঘৰলৈ আহিলে আৰু ৰাস্তাৰ পৰাই মাত লগালে প্ৰিয়া কিন্তু শুনা পালে ঘৰত কান্দা-কাটা, হুলস্থূল আৰু গাঁওৰ মানুহে ঘৰ ভৰি আছে। দ্বীপ ঘৰত গৈ আচৰিত হ'ল-

দ্বীপ ঃ কি হৈছে মা প্ৰিয়াৰ কি হৈছে ভন্টি তহঁতে নকঅ কিয় কি হৈছে (সকলো নিমাত)

প্ৰিয়াৰ দেউতাকে কোনোমতে কান্দি কান্দি মাছ-মাংসলৈ ফুৰিবলৈ আহি অপমানিত হোৱা পইছাৰ ঘটনাটো ক'লে আৰু তেতিয়া দ্বীপৰ বুজিবলৈ বাকী নাথাকিল

দ্বীপ ঃ মা তহঁতক টকা লাগে, ইমান নিষ্ঠুৰ টকাৰ কাৰণে এজনী ছোৱালীৰ জীৱন লৈ খেলা কৰিলি কিন্তু মনত ৰাখিবি মা 'টকাই জীৱন নহয়' তহঁতক টকা লাগে এয়া ল কিমান টকা লাগে। টকাই তহঁতৰ জীৱন কিন্তু মনত ৰাখিবি মা টকাৰে কেতিয়াও পুত্ৰ শোক শান্তনা লব নোৱাৰিবি এইদৰে কৈ দ্বীপে ঘৰ ত্যাগ কৰিলে। □□□